

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

**TRANSLATION OF TEXTS DEALING WITH SOCIOLOGY
WITH A COMMENTARY AND GLOSSARY**

Kristýna Dolejší

Plzeň 2018

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra anglického jazyka a literatury

Studijní program Filologie

Studijní obor Cizí jazyky pro komerční praxi

Kombinace angličtina - němčina

Bakalářská práce

**TRANSLATION OF TEXTS DEALING WITH SOCIOLOGY
WITH A COMMENTARY AND GLOSSARY**

Kristýna Dolejší

Vedoucí práce:

PhDr. Alice Tihelková, Ph.D.

Katedra anglického jazyka a literatury

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2018

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval(a) samostatně a použil(a) jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, červenec 2018

.....

Poděkování:

Touto cestou bych chtěla poděkovat vedoucí své bakalářské práce, PhDr. Alici Tihelkové, Ph.D., za její spolupráci, cenné rady a čas, který mi věnovala.

Zároveň bych ráda poděkovala své rodině, která mi byla oporou po celou dobu mého studia.

Table of Contents

1 INTRODUCTION	1
2 THEORETICAL PART.....	2
2.2 Translation methods	2
2.3 Role of a translator.....	4
2.4 Functional styles.....	5
2.5 Glossary.....	6
3 THE TRANSLATION OF THE ENGLISH TEXT	7
4 COMMENTARY	34
4.1 The Macro approach	34
4.2 The Micro approach	35
4.2.1 Lexical level.....	35
4.2.2 Morpho-syntactical level.....	37
5 GLOSSARY	43
6 CONCLUSION	46
7 ENDNOTES.....	46
8 BIBLIOGRAPHY	49
8.1 Print sources.....	49
8.2 Internet sources	50
9 ABSTRACT	51
10 RESUMÉ.....	52
11 APPENDICES	53
11. 1 The source text.....	53

1 INTRODUCTION

The aim of this bachelor thesis is to translate a selected English text from the field of sociology with a commentary and glossary.

The topic of this thesis was selected, due to the author's interest in social sciences, especially in sociology and psychology.

This thesis contains two main parts, the theoretical part and the practical part, including the translation and the analysis.

The theoretical part is based on a brief overview of theory of translation, translation methods, role of a translator, functional styles in English and a concise explanation of the term *glossary*. This initial part is based on books by Dagmar Knittlová, Jiří Levý and Peter Newmark.

The practical part consists of the translation of the English text with the commentary and glossary. The practical part forms a major part of this thesis. As the source text was selected the fourth chapter "*Exclusion is necessary, excluding people from society*" from the book *Injustice, why social inequality persists* by Daniel Dorling. This book deals with sociological problems such as social exclusion and poverty. The aim of the practical part is to create a quality translation, which has a logical structure. The commentary is divided into macro approach, which analyses the source text and micro approach, which describes the grammatical and lexical level. The commentary is followed by a glossary. The glossary consists of English expressions occurring in the text. This part of the thesis should help with comprehension; it includes English terms with their Czech equivalents.

The conclusion, the final part of this thesis, summarizes the whole work.

The endnotes, abstract, resumé and appendix are also included. The appendix contains the source text.

2 THEORETICAL PART

2.1 Translation

The origin of the word "translation" derives from a Latin term meaning "to bring or carry across". [1] Translation is a contact of two languages, it is a fact of bilingualism". [2] Translation has a very long and rich history and especially nowadays is very important.

Three types of translation

According to Roman Jakobson, we can distinguish three types of translation:

- 1) Intralingual translation - translation within the same language
- 2) Inter-semiotic translation - translation of the verbal sign by non-verbal signs
- 3) Interlingual translation - translation from one language to another language [3]

2.2 Translation methods

Translators can use different methods and procedures during the translation. The following translation methods are based on the basis of books *K teorii i praxi překlada* by Dagmar Knittlová [4] and *Textbook Of Translation* by Peter Newmark. [5]

1) Transcription and transliteration

Transcription is the spoken language in written form. Rewriting of a word from one system into another system. It is also important to take into consideration the transliteration. Transliteration is rewriting by means of different alphabet. It is characteristic of transcript of Chinese names.

- Example of transliteration:

Mao-tse-tung -> /mawdzung/ -> /mawtsetung/

2) Calque

Calque = Word-for-word translation

- Example:
potflower = hrnková květina
skyscraper = mrakodrap

3) Substitution

Replacement of language unit with another language unit, which is equivalent (for example noun with personal pronoun).

- Example:
You always put the blame on each other. = Vždycky svalujete vinu jeden na druhého. [6]

4) Transposition

Necessary changes in the grammar because of a different language system.

- Example:
no smoking = zákaz kouření

5) Modulation

It stands for the semantic change of viewpoint or perspective.

- Example:
elbow of the pipe = koleno potrubí

6) Equivalency

The term equivalence refers to using of equivalent expressions. It belongs to the semantic level, not to the lexical level.

- Example:
my sweet girl = děvenka

Peter Newmark distinguish several types of equivalency, as for example cultural equivalent, descriptive equivalent or functional equivalent. [7]

7) Adaptation

Adaptation is used in situations where no equivalent expression exists in the target language. It is usually used for the translation of proverbs, idioms or puns.

- Example:

Dogs don't eat dogs. = Vrána vráně oči nevyklove.

What goes around comes around. = Jak se do lesa vola, tak se z lesa ozývá. [8]

2.3 Role of a translator

The aim of the translator's work is to produce a comprehensible translation. The translator should maintain, capture and present the original work as precisely as possible. [9]

"There is no such thing as a perfect, ideal or 'correct' translation. A translator is always trying to extend his knowledge and improve his means of expression; he is always pursuing facts and words." [10]

The translator needs to have a very good linguistic imagination and resourcefulness to have a great deal of expressive means and to be able to choose the best variation for translating. [11]

The translator should know the purpose of his translation. Only then can he fulfil his task responsibly. [12]

The translator should know three main attributes of translation [13]

- 1) The language he/she translates from
- 2) The language he/she translates into
- 3) The content of the source text (historical and local facts)

Three phases of the translator's work

1) Understanding of the source text

The first phase is to understand the source text, which means philological understanding. The translator should be primarily a good reader. [14]

2) Interpretation of the source text

The second phase of translation is interpretation. Very often, the mother tongue is not capable of a broad or ambiguous expression as it is in the original text, so the translator has to specify the meaning and decide for the most appropriate expression. [15]

3) Restyling of the source text

The translator needs a stylistic talent, because he has to restyle the original in an artistic way. [16]

2.4 Functional styles

"According to I. R. Galperin, functional style is a system of interrelated language means which serves a definite aim in communication. Each style can be recognized by one or more leading features which are especially conspicuous". [17]

In the English language there are distinguished 5 main functional styles:

1) Administrative style

Typical features of this style are factuality, explicitness, lucidity and brevity. Lexical and stylistic levels are poor and the language is monotonous. [18]

2) Journalistic style

In English the journalistic style can be considered as an individual functional style because of specific features. Its function is to inform reader without commentary. This style has specific vocabulary features as for example economic and political terms, neologisms and abbreviations. The important features are well-organized text, objectivity, conciseness, brevity and knowledge of context and situation. [19]

3) Style of science and technology

Style of science and technology is divided into two parts: scientific style and popular scientific style.

- a) Scientific style - The main function of this style is exact and transmission of ideas from disparate fields. Scientific style is based on specific vocabulary, which includes a large number of technical terms and international words.
- b) Popular scientific style - This style is recognizable due to richer structure of the text. There are shorter sentences, technical terms are explained, terminology is not so specialized. This style should be understandable for all people. [20]

4) Publicistic style

Publicistic style is used in newspapers and magazines, but also on television and radio. The main purpose of this style is to inform and persuade the reader. Vocabulary of this style is very rich and full of metaphor, puns or neologisms. [21]

5) Style of art

This style is also known as "The-Belles-Lettres-Style" and has three main substyles: the language of poetry, language of fiction and language of the drama. The main function of this style is to inform the reader and to impress the reader aesthetically. [22]

2.5 Glossary

According to *Webster's New World Dictionary*, [23] a glossary is defined as: "A list of difficult, technical, or foreign terms with definitions or translations, as for some particular author, field of knowledge, etc., often included in alphabetical listing at the end of a textbook." The glossary in this thesis should make the translation more comprehensible for the readers.

3 THE TRANSLATION OF THE ENGLISH TEXT

„Vyloučení je nezbytné“: vyloučení lidí ze společnosti

Stejně jako byla poválečná přemíra zdrojů v bohatých státech původně směřována na cíle, jakými bylo např. odstranění nevzdělanosti, avšak časem se začala více zaměřovat na výdaje na vzdělání podporující elitářství, tak i staré sociální zlo bídy, chudoby a nedostatku bylo v řadě poválečných zemí zprvu přímým cílem výdajů. Další prostředky pro dodatečné osobní výdaje a dávky sociálního zabezpečení byly zpočátku zaměřeny na odstranění chudoby, ale pak, když to vypadalo, že bude nejhorší chudoba odstraněna, se finance, redistribuce a pozornost státu přesunuly jiným směrem, a to způsobem, který podporoval rostoucí sociální vyloučení. Výhoda snížení daňových sazeb pro bohaté způsobila výkyvy v inflaci, které se nejvíce podepsaly na těch nejchudších. Příjem bohatých se odklonil od úrovně průměrně výdělečně činných osob, lidí, kteří pocítovali, že jejich příjmy rostou rychleji než těm, kteří jsou na sociálních dávkách. Prvotní stlačení (snížení ziskového rozpětí) přerozdělení zisku, které přišlo se zavedením sociálního zabezpečení v mnoha bohatých zemích, a danění, které bylo potřeba pro jeho financování, bylo nejrychleji odstraněno v těch zemích, které se vydaly cestou největší nerovnosti. Vysoké výdaje na sociální zabezpečení nebyly tak zásadní pro vysokou úroveň sociálního začlenění, avšak nízká úroveň nerovnosti v příjmech byla. Díky tomu by se v natolik odlišných zemích jako je Japonsko a Nizozemí jen málo lidí označilo za chudé a odkázané na půjčky k základnímu vyžití, zatímco v Británii a ve Spojených státech relativní míra chudoby za poslední desetiletí výrazně vzrostla díky tomu, že vzrostla nerovnost.

Chudoba, která je většinou následkem nerovnosti, se objevuje ve formě nového druhu vyloučení: vyloučení ze života, porozumění a zájmu druhých. Ta však nyní není založena na tom, že lidé musí žít v nejhlubší chudobě, ale na sociálních normách, které se rozšiřují v tak širokých spojitostech, jelikož dodatečný příjem je přidělen těm nejbohatším, zbylý dalším nejbohatším a tak dále. Eliminace té nejhorší části chudoby na počátku 20. století je spojena s příběhy lidí z vyšších vrstev, kteří věřili, že ti, kteří byli chudí, byli podřadní, snížili sílu argumentů skupin, kterým se dříve podařilo snížit nerovnosti zdrojů mezi rodinami a třídami v mnoha bohatých společnostech. Pomalu

začíná být zřejmé, že rostoucí finanční nerovnost vede k vysokému a pomalu se zvyšujícímu počtu lidí, kteří jsou vyloučeni ze společenských norem a vytvářejí stále se rozšiřující a odlišnou společenskou třídu trpící novým druhem chudoby: jsou to tzv. noví chudí, zadlužení, vyloučení.

Noví chudí (dle různých způsobů počítání) nyní tvoří jednu šestinu domácností v zemích jako např. Británie. Jedná se však o velmi odlišné domácnosti od těch, které prožily bezprostřední poválečnou chudobu. To, co měli chudí lidé většinou společného ke konci 20. století byly dluhy, se kterými se nedokázali jednoduše vypořádat, kterým se nedokázali vyhnout a dluhy, kterým bylo téměř nemožné uniknout. Jen malý stupeň nad chudými ve statusové hierarchii, žilo čím dál méně lidí průměrný „normální“ život. Zvýšil se také počet lidí, kteří malý majetek měli. O úroveň výše nad mírně zámožnými se téměř nezvyšoval počet těch, kteří byli natolik bohatí, že si mohli dovolit nepodléhat sociálním normám, avšak jejich bohatství rostlo výrazně. Toto bohatství se ve finále zakládalo na praktikách jako nepřímé půjčování peněz chudým s takovými úrokovými sazbami, které mnoho chudých nemohlo nikdy plně splatit.

4.1 Zadlužení: ti nejvíce poškozeni vyloučením, tedy šestina populace

Existuje mnoho způsobů jak v bohaté společnosti definovat osobu nebo domácnost jako chudou. Všechny smysluplné způsoby se vztahují k sociálním normám a očekáváním, avšak očekávání ohledně toho, co je rozumné vlastnit se při rostoucí nerovnosti diverzifikovala, definice chudoby se časem stávaly stále více spornými. Ve Spojených státech, tj. v nejnerovnější z velkých bohatých zemí, je velmi obtížné označovat lidi za chudé, protože se mnoho lidí naučilo definovat jako „chudé“ ty, kteří se intenzivně nesnaží chudými nebýt. Rostoucí vyšší vrstvy podobně zvýšily podporu argumentů obviňujících chudé za jejich chudobu na základě jejich zjevných nedostatků, čímž narůstala podpora pro změnu definice chudých na „skupinu lidí, která je neschopna nebo neochotna se dostatečně snažit“.

Názor, že v některých bohatých zemích žije nejméně šestina populace v chudobě, vyplynul z argumentů zjištěných během terénních srovnání napříč různými zeměmi. Tato tvrzení naznačují, že dobrým způsobem jak definovat osoby jako chudé, je říci, že jsou chudí, pokud se jako chudí jeví alespoň ve dvou ze tří měřítek. Tato tři měřítka

jsou: zaprvé – vnímají se daní lidé (subjektivně) jako chudí? Zadruhé – postrádají to, co je potřebné (nezbytnosti) k tomu, aby mohli být včleněni do společnosti, jak je to obecně chápáno lidmi v jejich zemi? Zatřetí – jsou chudí z hlediska příjmu (mají nízký příjem), jak je to obecně chápáno? V současné době je chudoba definovaná výhradně skrze nízké příjmy – v Evropě je to v relativním smyslu a ve Spojených státech v absolutním. Domácnost může mít nízký příjem, ale jinak nemusí být chudá, jako například v případě důchodců, kteří nahromadili úspory, jež mohou čerpat. Podobně může mít domácnost příjem přesahující práh chudoby, ale zároveň nebýt schopna dovolit si zaplatit za věci, které jsou u mnoha lidí shledávány za zásadní, jako je třeba každoroční dovolená pro ně a jejich děti, vánoční dárky nebo narozeninová oslava, takový druh dárků a oslav, který jim neudělá ostudu. Rodina, která si nemůže takové věci dovolit, bude pravděpodobně chudá z hlediska výdajů (nebo potřeb) a velmi pravděpodobně se subjektivně jako chudá cítí, dokonce i když je nad oficiální příjmovou hranicí chudoby.

V Británii připadá okolo 5,6% domácností do všech třech měřítek chudoby (subjektivně z hlediska výdajů a příjmů) a zhruba 16,3% připadá do všech třech nebo kterýkoli dvou (viz obr. 6). Mělo by být jasné, že jakákoli domácnost, osoba či rodina, která je chudá alespoň podle dvou těchto měřítek, bude pravděpodobně významným způsobem vyloučena ze sociálních norem. Od této doby je jedna šestina citována jako bezpečná spodní hranice při otázce, kolik lidí je opravdu chudých. Obr. 6 ukazuje, jak se v Británii na přelomu století na tuto šestinu přišlo.

V jiných, podobně nerovných bohatých zemích bude tento poměr vyšší nebo nižší a bude tvořen různými kombinacemi všech daných skupin, nebude však odlišný. Rok co rok se to ve všech zemích mění a liší se to u různých skupin obyvatel. Díky daňovým kreditům v raných letech 21. století se v Británii objevil mírný pokles u rodin s dětmi. Na druhou stranu se pak značně zvýšil u všech dalších skupin, jelikož došlo k ekonomické krizi díky pravidlům vedoucím ke zvyšování odlišností, které byly pocítěny (subjektivně) v rámci toho, co si mohou lidé pořídít (potřeby se stávají těžšími k získání) a v tom, co dostanou (nižší skutečný příjem).

Nezbytnosti, obavy a konflikt

V Británii na počátku 21. století byl téměř stejný počet domácností chudých proto, že postrádaly nezbytnosti potřebné k sociálnímu začlenění a jejich členové se za chudé považovali (5,5%), jako domácností chudých proto, že spadaly do všech tří kategorií chudoby (5,6%). Když byla společnost zkoumána z hlediska toho, které věci jsou nezbytnými potřebami a které luxusem, dvěma zásadními klíčovými výdaji, kterých se současná hranice chudoby dotýkala, byla jednak schopnost vytvářet každý měsíc malé úspory (v případě Británie 10 liber) a jednak schopnost dopřát si každoroční dovolenou mimo domov. To jsou dvě položky, o kterých si většina lidí v Británii myslí, že by si je měli všichni přinejmenším dovolit, avšak největší část si je dovolit nemůže.

Nespravedlnost sociálního vyloučení spočívala ve 21. století v dluhách namísto nezaměstnanosti, bídy a stáří, které byly klíčovými hnacími motory chudoby v době, kdy se dnešní důchodci narodili. Nyní jsou to dluhy, které brání většině chudých lidí dovolit si nezbytnosti – nemůžete si každý měsíc spořit peníze, pokud musíte splácet dluhy, přičemž dovolené jsou cenově dostupné téměř komukoli kromě těch, kteří mají příliš nezajištěných dluhů. Vzhledem k tomu, že dluh časem narůstá, hranice mezi nízkým příjmem a nízkými výdaji za nezbytné potřeby mírně slábne, přičemž došlo k částečnému překrytí, jak je uvedeno v obr. 6 znázorňujícím hranici mezi těmito dvěma měřítky chudoby. Je tomu tak, protože nízký příjem zpočátku nebrání koupi nezbytných věcí.

V zemích, kde je nerovnost vyšší, dluhy vznikají, aby se jejich placením zaplatily dovolené a aby dovolily nově chudým, kteří ztratili práci, rozvedli se, zemřel jim druh/družka být (alespoň na malou chvíli) méně chudí z hlediska výdajů. Vliv zvýšené potřeby spoléhat se na zadlužení a zachovávat si zdání statusu se do roku 2006 objevoval výhradně u britských občanů, čímž se Británie stala jednou z nejnerovnějších zemí v západní Evropě. Nezanedbatelný podíl tohoto dluhu byl použit pro financování dovolené. Lidé si brali dovolenou častěji než kdy předtím, protože to v Británii znamenalo být sociálně akceptován. V minulosti totéž představovalo vzít si oblek do kostela, nedlouho poté dovolit si pořídit automobil, pokud jste měli děti. Ve Spojených státech slouží jako takovýto významný ukazatel toho, že se vám daří, koupě druhého

vozu pro čtyř- nebo více člennou rodinu. Nejde o samotný předmět jako takový, ale o to, co značí a co umožňuje. Ve Spojených státech stavěly předměstí bez chodníků, v Británii byla zkonstruována myšlenka, že kdo tvrdě pracuje, bude odměněn dovolenou. Když si Tony Blair bral dovolenou, bylo o tom všude na veřejnosti slyšet. Navíc v roce 1963, v době, kdy si většina lidí nemohla každoroční dovolenou dovolit, ani si na ni půjčit, Sir Cliff Richard vydělal miliony díky svým písním o dovolené.

V současnosti na dovolené nejvíce záleží v bohatých zemích, protože se pomocí tohoto ukazatele oddělují ti, kteří si sotva vystačí od těch, kterým se daří, daří se jim dobře nebo velmi dobře. „Kde jsi byl na dovolené?“ je nyní otázkou velmi intimní, pokud ji pokládáte druhému člověku. Odpovědi rozdělují rodiče vyzvedávající své děti ze školy do skupinek; kolegy v práci do odlišných táborů; důchodce podle jejich pracovní minulosti, neboť je to právě tato minulost, která určuje jaký budou mít důchod a tudíž i dovolenou.

Dny odpočinku, státní svátky, oslavy a tabu ohledně práce v určitých obdobích, to vše se stalo podstatnou součástí lidské kultury, aby bylo zabezpečeno, že budeme odpočívat. Odpočinek je zásadní, ale dnešní dovolené nejsou často uspokojující. Rodinné dovolené mají nejmenší vliv na zkoumané subjektivní štěstí ve srovnání s čímkoli jiným, co se stává v lidských životech významným. Asi tomu bylo vždycky tak, ale je těžké uvěřit, že ti, kteří jako první získali právo na každoroční dovolenou si toto volno obvykle moc neužili.

V době, kdy je dovolená běžná, si ji lidé většinou berou proto, že si ji berou ostatní. Očekává se to, v důsledku čehož je dovolená v bohatých zemích až pozoruhodně podobná v každé jednotlivé zemi v porovnání s ostatními zeměmi. Většina lidí v Japonsku si bere volno pouze pár dní v roce, ale pracovní týden a pracovní doba není nadměrně dlouhá. Proti tomu se dvoutýdenní letní dovolená a jednotýdenní zimní dovolená staly v některých částech Evropy běžným standardem. V porovnání s tím je ve Spojených státech běžná pouze minimální dovolená a placená dovolená je stále vzácností. Každý potřebuje odpočinek, ale zda to bude formou každoroční dovolené, záleží na tom, kdy a kde se nacházíte. Počátkem tohoto století se dovolená stala ukazatelem sociálního začlenění v bohatých evropských společnostech. Přestože to

předtím byla okrajová položka ve virtuálních nákupních koších, byla to komodita, kterou jste si mohli dopřát pokud jste měli rezervní peníze, ale kterou jste si mohli odřeknout, když jste procházeli těžkými časy.

Zajištění sociálního postavení

V každé společnosti, dokonce i v té s nepatrným přebytkem, vždy existuje marginální komodita. Na základě sledování historie chování se k marginálním komoditám bylo zjištěno, že nepsaná pravidla společnosti byla zpočátku rozdělená. Nezbytná potřeba mít nábytek, televize, automobily a dovolené přišla dlouho poté, co bylo rozpoznáno, že pracující potřebují kvalitní kalhoty a obuv (zjištěno v roce 1759), že k tomu, aby si vážili sami sebe, nemohou žít v „chatrčích“ (zpozorováno roku 1847), a že není bezdůvodné žádat o to, abychom si mohli dovolit poštovní známku (přinejmenším do roku 1901). Jemně tkané vlněné košile, cihlové řadové domy a poštovní známky, to vše se stalo nezbytným za méně než jednu životní etapu. Těsně po masové produkci tkalcovských stavů, velkoobjemové výrobě cihel a zavedení pošty Penny Post v Británii, v ostatních zemích se pak jednalo o ekvivalenty téhož. Během pouhé další generace mechanizace tkalcovských stavů, automatizace výroby cihel a (částečné) třídění pošty učinilo z košil, cihlových domů a poštovních známek součást života, kterou si mohl dopřát každý. Již se nejednalo o okrajové položky bez kterých se chudí museli obejít. Pomalu se zformuloval nový vzorec.

Ke konci druhé světové války bylo pro vzdělávající se (především mužskou) společnost zřejmé, že... „dosud nevyřešeným zjištěním nedávného historického a antropologického výzkumu je, že ekonomika mužů je zpravidla vnořena do jejich sociálních vztahů. Muž nejedná tak, aby chránil svůj individuální zájem o držení hmotného majetku; jedná tak, aby si zajistil sociální postavení, sociální nároky a sociální aktiva“. Co však nebylo v roce 1944 vůbec jasné, bylo to, jakým jiným způsobem by měli muži (a poté ženy) jednat, aby byly lépe naplněny jejich individuální potřeby a zájmy k udržení jejich sociálního postavení. U mužů bylo sociální postavení do značné míry zajištěno dostatečným výdělkem zabezpečujícím jeho rodinu. To je dost na to, aby si mohli vzít hezkou košili, a dost na to, aby se cítili, že nežijí s rodinou v chatrči. Příležitostně mohl muž utratit peníze navíc za maličkosti jako například za

známku na dopis pro svou milenkou, a mnohem častěji pak za pivo. Nejchudší muži a ženy se upíjeli k smrti ginem. Nicméně od 60. let 20. století se tyto doby začaly ve vzpomínkách ztrácet, jelikož masová spotřeba následovala masovou výrobu.

Masová spotřeba se často skládá z toho, co se jeví jako nepotřebná drobnost, z více oblečení než lidé vůbec potřebují – už není třeba mít jen jednu kvalitní vlněnou košili. Nebo potřebujeme více bot, než je možné snadno uskladnit – už nemáme jen jeden kvalitní pár. Dále potřebujeme domy s více pokoji než je možné snadno udržet v čistotě a namísto zmíněných poštovních známek se objevil spam. Tyto nepotřebné maličkosti, nicotnosti a bezradnost se tak jeví pouze těm, kteří nejsou nadměrnými nákupčími nebo nadměrnými spotřebiteli. Od obchodování s lasturami v pradárných polynéských společnostech k oblejším autům v 50. letech 20. století ve Spojených státech jsme již dlouho nakupovali především s myšlenkou na sociální postavení, kterou máme v hlavě jako první.

Nepotřebné maličkosti měly vždy obrovský sociální význam a ani mechanizace ho nesnížila. Masově vyráběné nepotřebné drobnosti namísto lastur, jako například šperky, sériová výroba aut a jejich pořizování, opotřebení a řízení brzy přestaly symbolizovat vysoké postavení, které vyplývalo z jejich vzácnosti. Masově vyráběné zboží se rychle stalo nutnostmi a bylo jednoduše pokládáno za samozřejmé. Být v 50. letech v Evropě bez auta bylo normální, o 50 let později to byl ukazatel chudoby. V 50. letech si většina Evropanů nebrala dovolenou; o padesát let později se neuskutečnění dovolené stalo ukazatelem chudoby (a dovolená může být nyní dražší než ojeté auto).

Většina nárůstu dluhů, k níž došlo od 50. let 20. století, postihla zaměstnané lidi. Tyto dluhy nezajištěné majetkem (hypotéky) nejvíce narůstaly u lidí s nízkými příjmy. Samotná práce již netvoří dostatečné postavení a uznání, tedy ne pokud je špatně placená. Lidé pracující za ubohé mzdy (v Evropě 3/5 národních průměrných platů) inklinují k tomu být častěji zaměstnání v soukromém sektoru než v sektoru neziskovém a zřídka v sektoru státním. Soukromý sektor platí lépe (v aritmetickém, nikoli mediánovém průměru), protože ti, kdo jsou odpovědni sami za sebe s malou odpovědností vůči ostatním, mají tendenci se velmi dobře ohodnotit. Tímto posilují myšlenku, že čím uznávanější osoba jste, tím více peněz byste měli mít. Státní sektor

platí svým manažerům méně, protože je zde větší množství sebekontroly, zatímco odpovědnost je vyšší. Při absenci odpovědnosti jsou lidé ve státním sektoru zrovna tak schopni dělat přestupky, jako tomu bylo například u členů britského parlamentu, když bylo mnoho jejich členů odhaleno během výdajového skandálu v roce 2008/09. Co si za tyto útraty koupili, ilustruje to, co začali považovat za přijatelnou koupi v době vysoké a vzrůstající nerovnosti. Neziskový sektor je směsicí těchto dvou extrémů. Bůh či zástupci charity mohou být teoreticky všudypřítomní, ale ve skutečnosti on/ona/oni nečerpají ze státních peněz. Ve všech sektorech, pokud se ocitnete na dně pyramidy a taková pyramida se zužuje směrem nahoru (vypadá spíše jako pastinák než jako středověká hrobka), pak ocenit své vlastní já, když ostatní jsou tak materialističtí, vyžaduje buďto obrovskou a neobvyklou houževnatost nebo půjčení si trochy peněz navíc. Půjčíte si na koupi věcí, které ostatní vnímají tak, že je máte mít, protože „vy za to stojíte“, a chcete věřit, že nejste horší než oni.

Poníží a empatie

Pokud vám byla vštěpováno přesvědčení, že hodnotná osoba je dobře placená osoba, pak je obzvláště důležité nashromáždit dluh, pokud se váš příjem snižuje. Jednak je to důležité pro zachování vaší hrdosti a jednak abyste předešli tomu, co dokonce i skalní ekonomové již od dob Adama Smithe identifikovali jako ponižující vliv sociálního úpadku. Lidé utrácejí a dostávají se do dluhů, aby si udrželi své sociální postavení. Neděje se tomu tak na základě závisti vůči bohatým, ale nutnosti zachovat si sebeúctu. Sociální ponížení má fyzický vliv na lidský organismus. Je to pocit podobající se nevolnosti žaludku, když se ztrapníte na veřejnosti. Lidé jsou formováni výchovou a je téměř jasné, že se vyvinuli pro to, aby zapadli do společnosti, aby byli společenskými jedinci, cítili bolest, obavy a úzkost, které jim brání jednat takovým způsobem, který by mohl zapříčinit, že by byli ze své malé sociální skupinky vyloučeni. Nedávno jsme si uvědomili, že nejde pouze o naši vlastní sociální bolest, kterou cítíme. Díky tomu, že máme tzv. „zrcadlové neurony“ cítíme fyzicky bolest druhých. Je to způsobené tím, že je empatická část našeho mozku „automatická a vrozená.“

Nyní známe některé fyzické důvody, proč většina z nás ihned reaguje na bolest, sociální potupu a také fyzickou bolest jiných. Když vidíte někoho, kdo se uhodí do hlavy,

škubnete sebou. Vidíte-li někoho, že se stydí, fyzicky jeho stud cítíte. Pokud je sociální postavení spojeno s finančním ohodnocením, pak je nutné za účelem jeho zachování stále více a více utrácet. Alternativní pohled, tj., že člověk nevidí finanční odměnu jako odraz sociálního postavení, se považuje za současné kacířství. Je možné být kacířem, nehrát tuto hru, nekonzumovat tolik, nezajímat se tak moc o materiální věci, ale není to snadné. Pokud by to bylo snadné být kacířem, bylo by zde takových kacířů mnohem víc. Tvořili by nové náboženství a my už bychom je za kacíře nepovažovali. Abyste odmítli současný materialismus, museli byste dát ostatním (včetně dětí) dárky pouze v takovém množství, v jakém vaši prarodiče dostávali oblečení. Tedy v množství, které odpovídalo tomu, že dva mohli sdílet jeden šatník. Nejste kacíři, pokud jen aktuálně konzumujete trochu méně než ostatní kolem vás a o něco více recyklujete. Zadlužujeme se tolik částečně proto, že spotřebováváme mnohem více než naši prarodiče.

Variantou, jak se nezadlužit, je pro některé nebrat si dovolenou. V roce 2001 došlo k vyvrcholení celosvětového ekonomického růstu. V Londýně, v jednom z nejbohatších měst na světě, nebylo jedno z pěti dětí na každoroční dovolené, protože si to jeho rodiče nemohli dovolit. Velmi málo rodičů takových dětí si pro své dítě vybere možnost dovolenou v daný rok nemít, protože by vnímali zájezd s cestovní kanceláří jako podfuk nebo pronájem karavanu na týden jako zbytečný luxus. U dětí, o které v Londýně pečoval pouze jeden z rodičů, stejný průzkum rekreačních norem ukázal, že *většina* si nedopřála každoroční dovolenou a že 44 % takových rodin s jedním rodičem si nemohli dovolit jiné věci, které se běžně považují za základ, jako je například pojištění domácnosti. Pokud je v dnešní době dovolená považována za základ, pojištění domácnosti už bude těžko něčím extravagantním. Celostátně je jen 8% domácností nepojištěných. Pojištění umožňuje nahradit hmotný majetek, který za život nahromadíme. Věci, bez nichž byste fyzicky většinou mohli žít, ale už by to nešlo sociálně. Jsou to právě rodiny nejchudších dětí, které pravděpodobně zažijí krádež a následky krádeže, požáru nebo povodní. Žijí spíše tam, kde jsou loupeže běžné, kde požáry domů jsou častější a kde domy jsou levnější, protože jsou stavěny níže pod kopcem, tam, kde je větší nebezpečí povodní. Takže neplatit pojištění není v případě těchto rodin rozumnou úsporou.

I když několik lidí velmi zbohatlo díky tomu, že si založili firmy, které zprostředkovávaly pojištění, to však neznamená to, že je rozumné vyhnout se pojištění úplně. To nejmenší, s čím začínáte je, že potřebujete více než to, co aktuálně máte. Pokud nejste pojištěni, pak jedinou možností, jak si poradit s pojistnými událostmi, je ještě více se zadlužit. Podobně šokující události pak dostanou takové rodiny do dlouhodobého zadlužení a ve výsledku je zvyšování zadlužení následkem zvýšeného půjčování. To všechno platí na mezinárodní úrovni, ale také v domácnostech chudých obyvatel Londýna.

Korupce a lichva

Stejně jako je možné vydělávat peníze na chudých, žijících ve stínu Canary Wharf¹ a Manhattanu těmi, kdo pracují ve finančnictví, pokud je mnoho lidí trochu šizeno, pak se i v mnohem větším měřítku dá vydělat na chudých v cizině. Komentátoři z bohatých zemí, především samotní představitelé zemí, se často chlubí různými aspekty přibližně 100 miliard ročně, které jejich země darují na rozvojovou pomoc (nebo vydávají na odepisování dluhů). Málokdy komentují to, jak na každý jeden takový dolar připadne dalších 10 dolarů plynoucích opačným směrem, přičemž z chudých zemí je vysávají především obchodníci, kteří nakupují levně a prodávají draze. Provedené odhady naznačují, že velké korporace jsou zodpovědné za většinu ročního bilion-dolarového toku peněz z nezákonných zdrojů za použití sítí finančních fondů, pověřeneckých účtů, nejrůznějších způsobů vyhýbání se daním a prostého nesprávného určování cen. Společnosti, které hrají největší roli v mnoha takových ohledech, jsou ropné, komoditní a těžební společnosti. Tradiční úplatky a korupce v chudých zemích představují pouze 3 % této částky. Navzdory tomu, pokud se nezaobíráme zbývajícími 97 %, tak šlo o korupci velmi bohatých západních bankéřů a podnikatelů (a hrstky podnikatelek). Tato korupce je organizována z míst, jako jsou zářivé mrakodrapy londýnského finančního centra, z New Yorku a z nadbytečného příjmu dobře propojených daňových rájů.

Mezi lety 1981 a 2001 bylo pouze 1,3 % celosvětového růstu příjmu určitým způsobem směřováno ke snížení chudoby v podobě příjmu jednoho dolaru na den, za který žije nejchudší miliarda lidí. Oproti tomu většina celosvětového růstu příjmu během 90. let

¹ Velké finanční centrum v Londýně. Je považováno za symbol bankovnictví a rovněž za největší trh s nemovitostmi v Británii.

20 století byla zajištěna nejbohatšími 10 % populace na planetě. Většina tohoto příjmu vzrostla v hodnotě cenných papírů a akcií, se kterými obchodovali lidé jako tito nemorální bankéři. Nicméně nejbohatším na světě výnosy z nich nestačily a investovali miliony v době, kdy byly zajišťovací fondy vedeny opět dalšími soukromými bankéři, pracujícími v méně nápadných budovách než mrakodrapech. Jsou to právě peněžní prostředky, které tito lidé mají, jež jim daly právo takříkajíc „vydělat“ ještě více peněz. V konečném důsledku tyto finanční prostředky odněkud pocházet musí, a tak jsou vykouzleny oproti ostatním z jiných peněz jako úrok z dluhů (protože se více půjčuje). Čím bohatším se bohatý stane, tím vyšší je dluh ostatních jak na celosvětové úrovni, tak ve stínech domů vlastněných bankéři. Kapitola 6, tabulka 6 (strana 231) dokumentuje mnoho bilionů dolarů dluhu nashromážděných ve Spojených státech od roku 1977 do roku 2008. Pokud bychom se však na ně soustředili více, tak bychom tento příběh trochu posunuli.

Než se podíváme na to, kde se nacházíme a jak se z této situace vyprostit, vždy nám pomůže podívat se na to, jak jsme se sem dostali. Být bohatý znamená být schopen stavět na práci a věcech druhých a být schopen uplatňovat tato práva na svých dětech (teoreticky i do nekonečna). Ospravedlnění takového bizarního uspořádání vyžaduje stejně bizarní teorie. Tradičně bohatí monarchové, opatové klášterů a bankéři typu Medicejských² (a obchodníci) věřili, že to byla vůle Boží, že by měli mít bohatství a ostatní by měli být chudí. Když se monarchie rozpadly a kláštery byly srovnány se zemí, bylo zřejmé, že by se mnoho dalších rodin mohlo stát malými Medicejskými. Podařilo se jim to, protože se Boží vůle stala stále méně přesvědčivou teorií, ačkoliv jsme vytvořili protestantismus, částečně také proto, abychom ospravedlnili vznik těch nejbohatších na Zemi. Co bylo efektivnější místo transformace náboženství, které kázalo zbožnost, aby se oslavovala chamtivost, tak se ti, kteří cítili potřebu ospravedlnit nerovnost, obrátili na vědu (ta byla kdysi vnímána jako kacířství, nyní je často popisována jako nové náboženství našich dob). Konkrétněji ti, kteří hledali nové příběhy ospravedlňující nerovnost, se obrátili na novou politickou a ekonomickou vědu osvícenství a na nově vznikající přírodní vědy, především tedy na biologii a nové formy samotné matematiky.

² Italský šlechtický rod, který byl již od 13. století jedním z nejbohatších a nejmočnějších ve Florencii. Své bohatství získal díky úspěšnému provozování bankovníctví.

4.2 Genetika: teorie, které prohlubují vyloučení ze společnosti

Pokud by většina lidí v bohatých zemích věřila, že jsou si všechny lidské bytosti rovny, tak by nebylo možné za příznivých podmínek ospravedlnit vyloučení tolika lidí z tolika sociálních norem. Většina by považovala za odporné, že by mělo být umožněno velké menšině lidí žít v chudobě, pokud by takovou stejnou menšinu vnímali za stejný druh lidí, jako jsou oni sami. A většina by byla šokována z toho, že kromě nich by mělo být mnohem menší menšině umožněno se vyřadit na základě svého bohatství. Děje se tomu pouze proto, že se většina lidí v mnoha bohatých zemích naučila (a uvěřila tomu), že je pouze pár lidí výjimečně schopných a jiní si něco nezaslouží. Díky tomu můžeme zachovat aktuální nerovnosti. Nerovnosti nemohou být sníženy, i když hodně lidí (nesprávně) věří, že jsou nerovnosti přirozené, a dokonce si pár lidí myslí, že jsou nerovnosti přínosné.

Až v průběhu minulého století se rozšířily teorie vnitřních rozdílů mezi celou populací. Předtím se obecně věřilo, že bohové vybrali pouze některé jedince, kteří se vnitřně liší. Jednalo se o ty, kteří by měli být ve výhodě, panovníci a kněží. V těchto dobách nebyl pro drtivou většinu populace dostatek zdrojů na to, aby žili jiný život než především potřebují. Teprve když rozšířená nerovnost v příjmech a bohatství začala růst během industrializace 19. století, teorie (příběhy), které se pokoušely ospravedlnit tyto nové nerovnosti jako přirozené, byly široce rozšířeny. Z evoluční teorie povstala myšlenka, že existuje několik významných rodin, které předávají výrazné schopnosti na své potomky. Oproti tomu byl zbytek podřadných, avšak geneticky obdobných lidí, kterých bylo mnohem více. Často se tento zbytek jedinců začal pro své přežití spoléhat na různé chudinské zákony a byl označen za „chudáky“. Mezi těmito dvěma extrémy byla v nově industrializovaných zemích masová většina. Lidé označováni jako schopni tvrdě pracovat, ale neschopni dosáhnout velkého myšlení.

Nerovnost jako „varianta“

Byly vytvořeny vědecké grafy, aby tyto rané genetické domněnky podpořily. Jeden, který je zde překreslen jako obr. 7, ukazuje, že v roce 1891 geografické rozdělení evidovaných chudáků se řídilo vzorcem, který byl považován za důsledek reprodukce. Tito chudáci byli lidé, u nichž bylo evidováno, že pobírají tak zvanou „venkovní pomoc“.

Byly to nejzákladnější dávky z chudoby, jež příjemce nenutily začít pracovat. Tyto dávky se ve výskytu lišily mezi geografickými oblastmi od asi 0,5 % populace na maximálně kolem 8,5 % (to se vůbec nedá srovnávat s rozmanitostí v podílu lidí, kteří pobírali příspěvky v nezaměstnanosti v těchto dvou zemích o století později). Obrázek také ukazuje dvě statistické křivky znázorněné v původním grafu jeho původním autorem, Karlem Pearsonem, abychom se pokusili co nejlépe daným údajům porozumět. Jednalo se o rozdělení bodů v binomické a normální (zvonové) křivce. Důvodem, proč byly křivky shodné, bylo prohloubit pokus zahrnout tuto odchylku v počtu chudých mezi oblasti, ve kterých probíhal jistý druh „přirozeného“ rozdělení. Normální rozdělení bylo kolem této doby první, nejprve! které mělo popisovat rozložení inteligence. Dědilo se přesvědčení, že některé oblasti by měly více chudáků, protože se v takových oblastech sešlo více geneticky podřadných lidí. Jiné oblasti byly ušetřeny takovému zneužívání, pravděpodobně na základě vrozené nadřazenosti místní populace, v důsledku vyhnání některých chudých nebo jejich „vyhynutí“ skrze chudobu či hladovění. Blízká spojitost těchto dvou křivek se skutečnými údaji byla implicitnost, která byla zdůrazňována jako důkaz toho, že existoval základní přirozený proces určující čísla identifikovaná jako v této samostatné (implicitně sub-humánní) skupině. Zdá se, že bylo prokázáno, že tomu tak je, když byly všechny subjekty rozděleny do 632 oblastí chudých a podíl chudých byl vypočítán. Graf byl publikován v roce 1895.

Obr. 7 je důležitý, protože jde o reprodukci jednoho z prvních pokusů použít graf k tomu, aby se aplikoval statistický popis na skupiny lidí. Zároveň je důležitý proto, aby se prokázalo, že výsledek, který byl zjištěn, odráží proces, který nemůže být zjištěn bez použití takového grafu, a také, že jde o něco, co se musí stát, aby bylo dosaženo takového rozdělení. Byly vypracovány miliony podobných Gaussových křivek, křivek předpokládané lidské odlišnosti. Zřejmá bezproblémovost křivky údajů a blízkost tvrzení, že se odhalily některé přírodní zákony, hrály svou roli. Když bylo rozdělení popsáno v obr. 7, Gaussovo (nebo Laplaceovo) statistické rozdělení bylo, jak vědci dobře vědí, použito pro stanovení pravděpodobnosti, ale tato myšlenka vnímání biologického standardu již byla několik desetiletí stará. Velmi krátce poté Gaussovo/Laplaceovo rozdělení bylo popsáno jako něco „přirozeného“ a

„normálního“. Šlo vlastně o stejnou dobu, kdy se toto rozdělení začalo používat pro popis lidí.

Co se týče kategorizace lidských schopností, proces, prostřednictvím něhož se začalo objevovat rozdělení Gaussových křivek, měl mnohem pravděpodobněji vliv na ty, kteří provádějí výpočet než na ty, kteří jsou počítáni. V dnešní době se lidé, kteří provádějí nastavování testů, učí nastavit testy tak, aby rozdělení známek, které dostanou žáci, vytvořilo pravděpodobně přesně takový tvar. Vždy je možné testy spíše nastavit než vytvářet různorodé tvary, jako je tomu například u kvízů, při kterých se výhra s každou správnou odpovědí zdvojnásobuje a otázky jsou stále obtížnější. Pokud však chcete tvrdit, že jsou vaši studenti rozdělení dle schopností podél normální křivky, pak můžete jednoduše nastavit test tak, aby byla indikátorem tato křivka nebo jakákoliv jiná křivka, kterou chcete. Například pokud chcete navrhnout, že téměř žádný z vašich studentů není lenivý a téměř všichni jsou schopní, pak už dále nerozdělujte třídy na druhém stupni ve vaší škole. Je také důležité si uvědomit, že v náhodných sociálních procesech, jako je sledování toho, v jakých oblastech se prodá více vítězných lístků do loterie, vezmete v úvahu počet prodaných lístků a dojdete k normálnímu rozdělení, pokud máte dostatek výherců. Pokud by tedy označování vysokoškolských titulů bylo náhodným procesem, pak očekáváme, že by se objevilo normální rozdělení. Je zajímavé, že údaje tak dobře odpovídají takovému rozložení, že je nepravděpodobné, že by se něco takového stalo náhodně. To je to, co znázorňuje obr. 7.

Hra s čísly

V roce 1891 byl obrovský tlak v chudinských uniích, aby nedošlo k nadměrnému poskytování dávek. Nezaměstnanost, nový pojem této doby, zasáhla různé oblasti s různými dopady. Na různých místech byla špatná sklizeň; různá průmyslová odvětví byla rozdílně poškozena hospodářským poklesem ke konci 80. let 19. století. Představitelé chudinských unií nechtěli vystupovat z řady, chtěli omezit své útraty, takže se neobjevovaly žádné překvapivé extrémy. V téměř každé čtvrti existoval chudobinec a prostředky na chudinské dávky (nevyžadující institucionalizaci), aby bylo o hrstku lidí vždy postaráno. Téměř poslední lidé, kteří měli vliv na tvar rozdělení, byli sami chudí. Stejně tak jako to nejsou dnešní zaměstnaní, kteří si volí nezaměstnanost,

tak chudí v dřívější době, neměli žádný vliv na to, jak se o nich mluvilo a jak se stali chudáky.

V dnešní době rozpoznáváme, že je nezaměstnanost v bohatých zemích většinou výsledkem toho, že se člověk narodí ve špatnou dobu na špatném místě. Nezaměstnanost může mít vliv na nás všechny, avšak do velké míry v závislosti na našich podmínkách. Žijeme však v nebezpečí toho, že na to zapomeneme a vrátíme se k myšlení konce 19. století, eugeniky, „vědy“ přisuzující (alespoň explicitně nebo implicitně za to považována) schopnost rozdělení na základě výdělku, pro který je obr. 7 úplně prvním celosvětovým geografickým příkladem.

Stejně jako dnešní nezaměstnaní, tak chudina v roce 1891 hrála malou roli ve svém rozdělení, protože se jich pohybovalo mnoho po celé zemi. S malou podporou lidé dlouho nezůstanou na jednom místě bez práce, pokud to mohou ovlivnit, a tak se za zaměstnáním stěhují. Očekávalo se, že chudinské dávky budou dostupné pouze místním lidem, aby takovou migraci snížily. Pokud však existoval jediný proces, při kterém činy jednotlivců pomáhaly utvářet tvar křivky, pak to byla jejich akceschopnost, nikoli recidiva. Nicméně autor křivek za tím hledal právě recidivu.

S malou prokazatelností se však statistické křivky v obr. 7 zdají být dobrým ekvivalentem, který daným údajům sedí. Je to však zajímavé cvičení, které zkouší míru, do jaké jsou si data a obě statistické křivky podobné. Existuje mnoho způsobů testování pravděpodobnosti údajů na základě konkrétního statistického rozdělení. Jedním z nejstarších je Pearsonův test dobré shody. Je pojmenován po stejném muži – Karlu Pearsonovi – který graf nakreslil. Proto je vhodné použít jeho vlastní test k otestování tvrzení, které implicitně vytvářel při kreslení těchto křivek. Všechny údaje za těmito křivkami a podrobnosti o vyřešení pravděpodobností jsou uvedeny v tabulce 4. To, co bylo odhaleno je fascinující.

Zdá se, že normální křivka, jak ji nakreslil Karl Pearson, odpovídá velmi úzce daným údajům. Je založena na údajích především z toho úhlu pohledu, že navrhuje, že by mělo mít několik oblastí míru chudoby nižší než 0 % a následně je nejvyšší úroveň o něco nižší, než u jiného shodného rozdělení nebo údajů. Normální křivky se rozvíjejí od mínus nekonečno do nekonečna; navrhují (pokud by byla inteligence opravdu

rozdělena podle takových křivek), že mezi námi všemi existuje abnormálně inteligentní bytost a také na druhé straně abnormálně hloupý jedinec s negativním IQ. Negativní inteligence je stejně tak hloupá myšlenka jako negativní míra chudoby, takže je divné, že Pearson zakreslil tuto křivku do svého grafu. Avšak nejde jen o nepatrné praktické problémy týkající se zasazení údajů do tohoto údajně normálního rozdělení, které je zajímavé. Co je tak pozoruhodné je to, jak dobře binomické rozdělení do těch údajů zapadá. Ta shoda není jen blížká, je téměř neuvěřitelně blížká. V jazyce pravděpodobností je rozumné nikdy neříkat nikdy, ale šance, že se rozdělení údajů o chudobě, jak je znázorněno na obr. 7, zakládá na procesu, který následuje binomické rozdělení, je celkem nepravděpodobná. Proč tomu tak je? Protože tato shoda je příliš blížká a příliš dobrá na to, aby mohla být pravdivá.

Pearsonův test dobré shody se obvykle používá k otestování toho, zda je soubor datových bodů rozdělen dostatečně blízko očekávanému rozdělení a statistickému rozdělení. V takovém případě je přijatelné tvrdit, že jsou křivky nakresleny přímo na základě takového rozdělení. Prvním příkladem takového použití bylo objevení genetiky pro stanovení toho, co přinese křížení různých druhů hrachu. Předpokládalo se, že křížení konkrétního druhu hrachu vytvoří určitý poměr hrachu, který byl založen na tom, že jeden druh byl následkem dalších třech jiných, a to bylo na základě křížení dvou druhů. Každé párování náhodně vytvořilo nový druh, ale postupem času toto konkrétní křížení ve výsledku vedlo k poměru 1:3. Dlouho trvalo nastavit proces tak, aby se druhy hrachu křížily správně (téměř stejnou dobu jako u králíků), a proto byl zapotřebí test, aby bylo možno s jistotou říci, že po zaznamenání několika desítek či stovek párování, následovaly nové druhy hrachu s touto výslednou distribucí 1:3. A to je test „dobré shody“.

Test dobré shody poskytuje odhad pravděpodobnosti toho, k čemu by mohl vést určitý výsledek, pokud bylo související rozdělení například 1:3, avšak protože se může jednat o něco, čemu říkáme oboustranný test, může také poskytnout odhad toho, že shoda je příliš dobrá na to, aby byla pravdivá. Pokud vám genetik řekl, že zkřížili 1.000 párů hrachu, a ty nakřížené vedly přesně k 750 hrachu jednoho druhu a 250 hrachu jiného druhu, je pravděpodobnější, že ohledně svých údajů lžou, než že takový experiment opravdu provedli s tímto výsledkem. Pro stanovení pravděpodobnosti, že lžou,

Personův test dobré shody, pokud je oboustranný, ve výsledku slouží jako test takové upřímnosti.

Binomické rozložení odpovídá údajům zobrazeným na obr. 7 tak dobře, že by byla pravděpodobnost, že jde o náhodou shodu možná, pokud by jiná série údajů byla odvozena od distribuce a byla nižší než 0,5 %. Běžná hranice k zahájení pochyb věrohodnosti shody je 2,5 %. Je to proto, že v oboustranném testu se považuje 95 % možnost, že mohou být údaje založeny na rozložení, za dobrou úroveň, kterou lze použít, protože jde o dobu kolem Karla Pearsona. V poznámkách k tabulce 4 (výše) jsou detailnější podrobnosti o použití Pearsonova testu pro jeho údaje a je samozřejmě zcela možné (ačkoliv nepravděpodobné), že půjde o výsledky jako blízká shoda, protože by se toto dalo odvodit z binomického rozložení.

Nové náboženství

Nudím vás? Pokud ano, tak to může být i dobrá zpráva. Pravděpodobnost, že budou statistiky a matematické pravděpodobnosti fascinující nemusí být znakem všestrannosti člověka (viz kapitola 3.2 výše), ačkoliv je možné, že jste všestranný člověk a budou vás fascinovat čísla a posloupnosti, které přesahují normální meze. Je to možné, ale neobvykle vysoký počet těch, kteří našli vzorec pro sledování v abstraktním prostoru, který není tak náročný, obecně zjistili, že chápaví lidé jsou extrémně složití. Když čtete, co o něm psali druzí lidé, projde vám hlavou, že jedním z těchto lidí mohl být právě Karl Pearson. Je možné, že Pearsonovy myšlenky o lidech ho vedly, možná nevědomky, k tomu, aby nakreslil tyto dvě křivky, s údaji tak blízko sebe na daném grafu před tak mnoha lety. Je pravděpodobné, že ta shoda je pravdivá a zástupci chudých zákonodárných svazů to uspořádali tak, aby byla podpora geograficky rozdělena podle binomického rozložení. Nicméně i když by většina komisařů chudinských unií následovala stádo v množství podpory, kterou nabídli, několik z nich bylo více štědrých než většina a několik omezenějších. V případě, že existuje i prvek náhodných změn, není vhodné, aby se nacházel v blízkosti binomické křivky. Buď oni, Pearson a nebo oba, mohli pracovat na základě domněnky, která byla oblíbená v té dané době: že chudí byli pohromou a hrozilo jejich přemnožení. V takovém okamžiku se takové domněnky staly položkami důvěry v to, že jsou grafy nakresleny s křivkami,

které sedí tak úzce a nepravděpodobně, jak to navrhuje obr. 7. V takovém okamžiku se stali lidé přesvědčeni, že znají velkou pravdu, základy toho, co se brzy může stát téměř novým náboženstvím. Běžné argumentace a konvence jsou opuštěny.

Jen sedm let poté, co Karl Pearson, který se stal jedním ze zakladatelů eugenické vědy, prohlásil (v roce 1902), že jeho předpoklady budou zachovány a rozšíří se „za dvacet let“. Měl pravdu v tom, že se eugenika v 20. letech stala téměř náboženstvím. Stala se položkou víry v to, že někteří byli více schopni než jiní a že tyto rozdíly byly silně ovlivněny určitým druhem zděděné prozíravosti. Prvotní milovníci nové vědy statistiky se tohoto náboženství nedrželi. Tyto myšlenky byly obzvláště přitažlivé pro matematiky, přírodovědce a sociální vědce či ekonomy (viz kapitola 6.2 ohledně toho, jak je ortodoxní ekonomika a eugenika úzce spjata.) Ve skutečnosti to bylo téměř tak, jako by existovala vnitřní predispozice být přitahován myšlenkami eugeniky u mužů, pro které byla čísla jednoduchá, ale souznění s ostatními trochu obtížnější. Možnost, že je u mužů pravděpodobnější, že bude taková komunikace obtížná, je čtyři až pět krát vyšší než u žen, ačkoliv v raném eugenickém hnutí bylo několik významných žen, když ještě nebylo jasné, o jakou pošetilost jde. Ovšem dominance mužů mezi těmi málo, kteří stále zastávají eugenické názory v dnešní době, je zajímavá. Je to povaha mužů, která je častěji vede k takovému bláznovství?

Ženy, které Pearsona znaly, napsaly, že považoval ženy za záludné. Nebyl v tom nebo ve víře v eugeniku mezi viktoriánskými muži zdaleka sám, ale existovalo několik významných lidí, kteří nabízeli jiné pohledy a nebyli natolik výtvoři své vlastní doby. Ačkoliv ne všechny rané feministky mluvily jedním hlasem, rané hnutí žen argumentovalo proti eugenickým myšlenkám a konkrétně návrhu Karla Pearsona, že primární funkcí žen byla reprodukce dané "rasy" a že ženy, které byly proti jeho argumentům, byly asexuální, hledaly rovnost s muži, která nebyla možná, a že takové ženy byly '... dočasnou odchylkou od rasy'.

V letech před první světovou válkou se nejprve rozšířil mýtus, že vývoj konkrétních 'ras' (bájně rasy jako je britská rasa, árijská či nordická rasa) se opíral o identifikaci a zplnomocnění mužů „... s mimořádným talentem oproti většině... většina je, téměř bez rozdílu feminizována“. Pokud by genetické myšlení vnímalo rasy jako zásadně odlišné,

tak by pohlaví byla ještě více rozdělena biologickými deterministickými teoriemi o genderovém rozdílu.

Šlo částečně o okamžitou reakci na hrůzy genocidy druhé světové války, ale také o zkušenost společné práce národa v době války a pozdější uvědomění, že na generaci a životním prostředí tak moc záleží, že všechno ostatní jako například to, jak dobré měly děti výsledky v testech, vedlo později k tomu, že se eugenice vyhýbalo. Hitlerovo upřednostňování eugeniky tomu napomohlo. Myšlenky, jako jsou univerzální zdravotní služby dostupné na rovném základě všem, se objevily jako praktické možnosti na základě toho, jaká byla zkušenost z válečné doby. Tato zkušenost měla nepředstavitelný následek na rozšíření přijetí myšlenky, že všichni lidé v dané zemi měli alespoň stejnou hodnotu. Dokonce i umírnění eugenici jako např. William Beveridge v Británii, rušili své doporučování eugenického myšlení, protože si uvědomovali genocidu, která byla dříve spáchána během války. A tak se při doznívání genocidy, na vrcholu poválečného antikomunismu, eugenika rozpadala. Její prostředky a závěry byly příliš neliberální. Následkem toho se eugenika jako popření svobody začala spojovat s fašismem, což snižovalo její oblibu.

Krypto-eugenika

Už v době sovětské invaze Maďarska v roce 1956 bylo eugeniku nutné praktikovat v tajnosti, protože byla spojována jak s komunistickým, tak s fašistickým totalitarismem. V té době mezi sebou stoupenci této ideje, jejichž počet se stále zmenšoval, používali výraz „krypto-eugenika“ převážně v tajnosti. Do poloviny 70. let 20. století se připouštělo, že nebyla provedena jediná seriózní vědecká studie, která by autoritativně naznačovala existenci dědičné inteligence. Na začátku 80. let 20. století bylo těch několik eugeniků, kteří na veřejnosti stále působili, snadným terčem posměchu. A zatímco se vysokoškolští studenti statistiky učili, jak aplikovat Pearsonovy testy, nebylo jim řečeno nic o Pearsonově minulosti a o pochybném původu předmětu jeho studií. Tato eugenická minulost byla zapomenuta.

Ve druhé polovině 20. století začala být obyvatelstvu znovu podsouvána narůstající nerovnost a z temnot se opět vynořovaly pokusy o ospravedlnění sociální nerovnosti, částečně jako reakce na úspěch významnějších rovností a také kvůli tomu, že ubíhající

čas způsobil, že bylo zapomenuto sociální strádání vzniklé z nerovností 20. let 20. století, ekonomická beznaděj 30. let, morální pobouření z ukrutností 40. let a společenské snahy o odpor proti komunismu z 50. let. V popředí obrození eugenického argumentu byla často kritizovaná, pochmurná a zároveň pobuřující literatura o údajných vrozených rasových odlišnostech, literatura, která tak jasně „... kombinuje pošetilost se zlým úmyslem“. Na pozadí však byly rafinovanější texty, motivované o něco méně zjevnou zlomyslností, z pera lidí, kteří se ocitli u moci a snažili se své mocenské postavení ospravedlnit. Následuje několik příkladů. V rámci těchto ospravedlnění se vraceli k dřívější směsi genetické teorie a lidské sociální distribuce. A tak stále záleží na tomto spojení dvou ručně nakreslených křivek zobrazených v několika dochovaných zaprášených vydáních starého časopisu z roku 1895, které se zdá být až příliš dobré na to, aby bylo pravdivé. Na prvních křivkách záleží, protože dokumenty, ve kterých se objevují, jdou proti pošetilostem základních principů geneticismu. Jsou důležité, jelikož největším nebezpečím je zapomnění.

Současná práce na epigenetice se explicitně drží dál od tvrzení, že genetické složení určuje sociální osud lidí podél kontinua schopností. Naproti tomu je geneticismus aktuální verzí přesvědčení, že lidé se liší nejen vlastními schopnostmi, ale že naše „schopnost“ (a další psychologické rozdíly) je z větší části zděděná po rodičích. Této víry se nyní znovu široce drží mnozí z těch, kteří v raných letech tohoto století poskytovali rady některým z nejmocnějších vlád na světě. Eugenismus se znovu objevil 110 let poté, co bylo nakresleno Schéma 7, ale v současnosti se nazývá jinak a objevuje se v nové podobě. Nyní se skrývá za nesmírně komplexními biologickými hodinami. Například David Miller, jeden z pedagogů z Oxfordské univerzity, který patří mezi poradce formálně levicové nové labouristické vlády v Británii, navrhl (v knize, která se má zabývat „spravedlností“), že... „existuje značná korelace mezi měřenou inteligencí rodičů a jejich dětí. Rovnost příležitosti nemá za cíl zvítězit nad biologií, ale zajistit rovné šance pro ty s podobnou schopností a motivací“.

Intelligence není jako bohatství. Bohatství je převážně předáváno dál než hromaděno. Bohatství je děděno. Intelligence je naopak společná. Intelligence, schopnost získat a aplikovat znalosti, není individuální vlastností, se kterou se lidé rodí, ale je spíše budována skrze učení. Nikdo není schopen přečíst víc než nepatrný zlomek knih

z moderní knihovny a nikdo není schopen osvojit si a aplikovat víc než malý zlomek toho, čemu se lidé společně naučili. Jednáme a chováme se tak, jako by bylo jen několik významných osob s encyklopedickými znalostmi, kteří jsou schopní porozumět kosmu; předpokládáme, že většina z nás má nižší inteligenci a máme za to, že mnoho lidí má mnohem menší schopnosti než my.

Ve skutečnosti jsou významné osoby právě tak omylné jako nižší řády; neexistují žádné znatelné vrozené rozdíly v lidské schopnosti učit se. Učení není ani zdaleka pro všechny snadné, proto si někteří pedagogové snadno pletou vysokou korelaci mezi výsledky testů rodičů a jejich potomků s důkazy pro zděděné biologické limity. Splést si to je stejně tak v nepořádku, jako připisovat zvláštní význam skutečnosti, že zeměpisný vzorec ve statistice pauperismu z roku 1891 vypadal, jako by tvořil křivku, když byl vypočítán určitým způsobem, zatímco bylo ignorováno pravděpodobné nadšení, které mělo za následek vyobrazení, jenž se zdálo být příliš dobré na to, aby bylo pravdivé. Lidské bytosti nelze rozdělit do skupin s podobnými nedílnými schopnostmi a motivacemi; neexistuje žádné biologické rozlišení mezi těmi, kteří jsou předurčení k chudobě a těmi, kteří jsou předurčení jim vládnout.

Existuje korelace mezi geografii těch, kteří dnes hlásají dědičnost a mezi jejich sklony odhalovat své názory. Zdá se, že neúměrný počet stoupců hereditarismu v současnosti pochází z elitních institucí. V Británii se elitní univerzita humanitních věd nachází v Oxfordu. Abychom uvedli druhý příklad, někdejší hlava Rady pro hospodářský a sociální výzkum v Británii (Economic and Social Research Council) Gordon Marshall spolu se svými kolegy nadnesl, že existuje možnost, „... že děti, které se rodí rodičům z dělnické třídy, jednoduše disponují menší přirozenou schopností než ty, které se rodí rodičům z vyšších tříd“. Tvrzením, že je možné, že byl zapojen proces dědičné „přirozené schopnosti“, tito akademici pouze papouškují to, co se běžně předpokládá na takovýchto místech a co je často opakováno kolegy ze stejné vysoké školy, ze které pochází hlavní autor. Zde nalezneme třeba třetí příklad, a to od dalšího profesora Oxfordské univerzity, Johna Goldthorpa, který tvrdí, že: „dětem pocházejícím z různých tříd se ve škole obvykle daří buď lépe nebo hůře – dá se předpokládat, že je to způsobeno komplexní souhrou sociokulturních a genetických faktorů“. Probírat se pracemi dalších současných akademiků na špičce kariérního žebříčku v zemích, jako je

Británie anebo na místech, jako je Oxford by byla beznadějná úloha při hledání dalších příkladů toho, co se „dá předpokládat“. Ačkoliv se jedná jen o příklady vyvozené z malé skupiny, všichni tři uvedení profesoři měli možnost naslouchat ministrům ve vládě, a dokonce i předsedům vlády. Tony Blair, britský předseda vlády v době, kdy profesoři psali své práce, se zcela jasně začal přiklánět k tomu druhu geneticismu, který profesoři prosazovali, jak vyplývá z jeho proslovů. Je nepravděpodobné, že si takové názory utvořil jako dítě. Jestli ke svým stanoviskům došel během studií na vysoké škole anebo později prostřednictvím vlivu svých rádců, kteří byli naopak ovlivněni akademiky (podobnými těmto třem), není jasné. Jasné ale je, že geneticismus byl již v 90. letech 20. století široce probírán v mocných kruzích. Pokud byste chtěli hledat další příklady, v současné době existuje literatura, která naznačuje, že bychom měli propojit teorie o behaviorální genetice s veřejnou politikou. Spíše, než hledat dále by ovšem bylo lepší pokusit se porozumět tomu, jak jednotlivé skupiny a seskupení lidí dospěly k takovým názorům.

Měli bychom poznat nevýhody práce na pracovišti, jako je Oxfordská univerzita, co se studia lidských společností týče. Právě tady a na podobných místech (obvykle se uvádí Harvard a Heidelberg) se snadno tvoří mylné představy o podstatě společnosti a dalších lidech. Je to způsobeno následkem ohromné a zvláštní sociální, geografické a ekonomické separace údajné elity společnosti do takovýchto enkláv. Do seznamu center mylných představ by mohly být přidány elitní univerzity v Paříži. V originálním výčtu několika měst se nenacházely, protože právě v Paříži nakonec pracoval Pierre Bourdieu, muž, který sestavil původní seznam. Ale Paříž není jen o univerzitách, jenže to samé platí i pro Oxford, Boston a Heidelberg.

4.3 Segregace: komunity od komunity

Je snadnější vyrůstat v Bostonu nebo v Oxfordu a nemít ponětí o životě na druhé straně vašeho města, tak jako je to v případě Paříže nebo Heidelbergu. Toto je způsobeno tím, že sociální nerovnost ve Spojených státech a Británii je větší než ve Francii nebo v Německu. Udržování vysoké úrovně nerovnosti v rámci jedné země vede k rostoucímu sociálnímu vyloučení. K tomuto dochází dokonce i bez zvětšující se nerovnosti příjmů. Pomocí jednoduchého zachování nerovnosti na dostatečně

vysoké úrovni je pocit selhání pro většinu lidí udržován dost dlouho na to, aby lidi donutil více utrácet a dostat se ještě do většího dluhu jen proto, aby si udrželi své sociální postavení. A jedním z dopadů života v bohaté společnosti v podmínkách vysoké nerovnosti spočívá v tom, že se mezi oblastmi zvyšuje sociální polarizace. Geograficky, s každým uplynutým rokem se to, kde žijeme, stává rok od roku důležitějším. Vzhledem k narůstajícímu dopadu rostoucího sociálního vyloučení se stále více projevují rozdíly mezi výsledky vzdělávání dětí chodících do různých škol. Koupě pozemku zatíženého hypotékou v dražších čtvrtích se zdá být lepší dlouhodobou "investiční" příležitostí, a tak se s rostoucími problémy života v chudobě a nerovnosti, život daleko od chudších lidí v mnohém stává ještě atraktivnějším a pro mnoho lidí dokonce i hůře dosažitelným.

Když se sociální nerovnost vyšplhá na extrémně vysokou úroveň, chudí již nejsou považováni za podobné těm bohatým (a dokonce ani těm průměrným), a problémy jako chudoba se mohou jen stěží vyřešit, jelikož jsou považovány za bezvýznamné. Z toho důvodu a vzhledem k tomu, že je těžké klást všeobecné otázky týkající se chudoby a životní úrovně v bohatých zemích s největší nerovností (což jsou podle nerovnosti příjmů Spojené státy), je nutné se podívat na o něco více spravedlivější státy jako je Británie, abychom pochopili, jak může chudoba vzrůstat, i když (na rozdíl od Spojených států) se reálné příjmy chudých mírně zvyšují. Británie patří mezi národy, v nichž byla míra chudoby vyplývající z nerovnosti pečlivě monitorována, a tak stojí za to ji považovat za všeobecný příklad (a varování) toho, jakým způsobem může chudoba narůstat za blahobytu, a dokonce i ekonomického boomu, vzhledem k dostatečné nerovnosti. V desetiletí před rokem 2008 udeřil ekonomický krach a chudoba, ať už ji definujeme jakkoliv, se znovu prudce zvýšila. Británie poskytla žalostnou lekci toho, jak prudce může sociální vyloučení narůst. Narostlo jednoduše z toho důvodu, že bohatí si z tehdy přítomného růstu odnesli o hodně více než chudí.

Průzkumy chudoby

Sociální experiment, v rámci něhož byla nerovnost během ekonomického boomu v Británii udržována na vysoké úrovni, což probíhalo ve stejnou dobu, kdy byl v letech 1997-2007 Tony Blair ve funkci premiéra, dovolil, aby dopady této politiky byly

monitorovány pomocí srovnávání průzkumů chudoby provedených na počátku období s těmi provedenými ke konci období. Během Blairovy vlády mezi dospělými Brity vzrostl z 25 % na 27 % podíl těch, kteří nebyli schopní pravidelně spořit; počet těch, kteří si nemohli dovolit každoroční dovolenou mimo domov vzrostl z 18 % na 24 %; a celonárodní podíl těch, kteří si nemohli dovolit pojištění domácnosti, se vyšplhal o jedno procento, z 8 % na 9 %. Tyto celonárodní podíly nicméně maskují způsob, jakým rostoucí vyloučení obzvláště tvrdě zasáhlo konkrétní skupiny, a výjimkou nebyla ani skupina, o které Blairova vláda prohlásila, že jí pomůže především: děti žijící v chudobě.

Srovnání průzkumů chudoby, které bylo provedeno na začátku a ke konci úřadování Tonyho Blaira, odhalilo, že mezi všemi dětmi vzrostl mezi lety 1999 a 2005 z 25 % na 32 % podíl těch, které žily v rodině, která si nemohla dovolit dovolenou mimo domov a udržovat rodinné vztahy. K tomuto došlo, i když reálné příjmy většiny nejchudších rostly – jen prostě rostly více těm zámožným. V důsledku toho a v důsledku snižující se rovnoměrnosti rozdělení bydlení se počet dětí školního věku, které musely sdílet ložnici s dospělým člověkem nebo se sourozencem opačného pohlaví nad 10 let věku, celonárodně zvýšil z 8 % na 15 %. Nejakutnější přelidnění a nejrychlejší nárůst sdílených pokojů nastaly v Londýně. Zachování dekora bylo pro chudé o hodně těžší v Londýně než v Británii jako celku, a to nejen proto, že v Londýně nebylo tolik místa, ale protože v Londýně žily další děti, které se často řadily mezi velmi bohaté. Dokonce i mezi dětmi navštěvujícími stejnou školu se příjmy jejich rodičů lišily a následkem toho se lišila i životní úroveň a představy o normě. Koho ze školy si pozvete na čaj, když se za svůj domov stydíte, protože (jako teenagerka) nechcete přiznat, že sdílíte ložnici se svým starším bratrem? Celonárodně se podíl dětí, které uvedly, že rodič(e) si nemůže/nemohou dovolit je nechat pozvat kamarády na čaj, zdvojnásobil ze 4 % na 8 %. Z 5 % na 7 % také vzrostl podíl dětí, které si nemohly dovolit se věnovat koníčku anebo jiné volnočasové aktivitě, a podíl těch, které si nemohly dovolit jet alespoň jednou za pololetí na školní výlet se zdvojnásobil ze 3 % na 6 %.

Pro ty, kteří nemusí řešit dluhy, je snazší představit si, proč se více zadlužujeme, pokud nám tento dluh umožní například to, abychom měli peníze na návštěvu dětského hřiště, místo toho, abychom s batoletem proseděli další den doma. Vzít si na sebe další dluh pomůže zaplatit dalších pár liber, aby váš školák mohl jet na výlet a nemusel

předstírat, že je ten den nemocný. Tajení chudoby se v době konzumu stává stále obtížnější. Když jste ve škole tázáni, kam jste jeli na dovolenou nebo co jste dostali k Vánocům, velice živá představivost pomáhá vymyslet věrohodnou lež. Život v konzumní společnosti znamená žít se skrytým vědomím, že nepojedete na dovolenou nebo nedostanete dárky jako ostatní děti, protože nejste dost dobří, protože vaše rodina není dost dobrá. Druhou nejnákladnější spotřebitelskou položkou jsou náklady na bydlení – nájem nebo hypotéka – a i ty se liší v důsledku růstu nerovnosti příjmů. Geografická realita sociálního vyloučení znamená, že se někdo musí přestěhovat do chudší oblasti nebo se z nějaké odstěhovat nedokáže. Aby se tomuto lidé vyhnuli, dostanou se do dalšího dluhu. Dluh obvykle ovšem pouze oddaluje den, kdy je nutné se přestěhovat a jáma, kterou si kopeme se prohlubuje. Nejnákladnějším spotřebitelským zbožím je auto (automobily jsou v úhrnu nákladnější než koupě domů). To je důvodem, proč si tolik lidí pořizuje auta na splátky anebo „na sekeru“, jak se říkalo v Británii, nebo „s finančními prostředky“, jak se dnes eufemisticky říká. Kombinace výdajů a nutnost vlastnit automobil je důvodem, proč mnozí považují nemít automobil za dnešní známku společenského selhání. Je to také úzce spjato s tím, proč bylo tolik automobilových společností postihnuto hned na začátku krachu v roce 2008. Je to tím, že prodávaly dluh ve stejné míře, jako prodávaly auta (viz Oddíl 6.1).

Koloběh chudoby

Nástiny údajů ze srovnávacích společenských průzkumů odhalují směr společenské změny, ale opomíjí rozsah, v němž je chudoba zažívána v průběhu času, protože o mnoho více rodin a jednotlivců zažívají chudobu než kolik existuje chudých lidí v tu samou dobu. Údaje o růstu sociálního vyloučení za vlády Nových Labouristů obyvatele Británie často překvapují, protože sdělují informace o tom, kolik toho vláda dělala, aby se pokusila pomoci chudým a existovalo mnoho strategií. Tyto strategie každopádně dosáhly toho, že poskytly dno, pod které již většina lidí, ale ne všichni, nemohla spadnout, a to zavedením nízké minimální mzdy a vyššího minimálního příjmu pro rodiny s dětmi prostřednictvím komplexních daňových kreditů a obrovskou škálou naturálních výhod „dodaných“ prostřednictvím různých programů. Nicméně tato minima nestačila na to, aby mnohým rodinám umožnila žít „obstojným“ způsobem. Nebyla koncipována tak, aby toho dosáhla, ale spíš jako odrazový můstek, ze kterého

se lidé snažili pracovat tvrději a na který padali, když byla doba zlá. Tak jako trampolína na dně svislé překážkové dráhy, na které jsou různé části lezecké stěny označeny jako vyloučení a začlenění, strategie Nových Labouristů byly až do roku 2008 velice uvolněné co se týče finančních nařízení a také co se týče bohatství superbohatých. Benevolentnější sociální politika možná poskytla o něco vyšší hranici, jak hluboko lze klesnout, jestliže máte děti, ale neudělala nic pro zúžení řady rozdílů v příjmech a bohatství jako celku, nic, co by snížilo počet lidí, kteří nakonec spadli do koloběhu strádání anebo nic pro množství peněz, které nakonec skončilo v kapsách několika vyvolených.

Schéma 8 znázorňuje koloběhy vyloučení a začlenění ve společnostech jako Británie. Každá kružnice v tomto schématu představuje ekonomickou pozici domácnosti v určitém okamžiku. Šipky ukazují převažující směr, po kterém se většina domácností společensky pohybuje, a políčka ukazují, jak tyto domácnosti mohou být v jakoukoliv chvíli kategorizovány. Začátek je vpravo dole; jakmile se zvýší příjem domácnosti, když dostaneme práci anebo utvoříme partnerství, výdaje a životní úroveň také rostou, ale o něco později. Jsou to právě výdaje, které umožňují, aby se domácnost stala lepší součástí společnosti, dovolila si malé množství úspor nebo jela na každoroční dovolenou. Několik domácností, obvykle se dvěma zdroji příjmů, vidí své příjmy růst ještě dále, nezaznamenávají žádné finanční pády, žádné propouštění v práci, prodělají jen málo nemocí, žádný rozvod, a začnou být schopné více spořit, jezdit na dovolenou několikrát ročně, přestěhují se do „lepší“ čtvrti, posílají děti do soukromé školy. Pokud vše probíhá v pořádku, obvykle uzavřou soukromé zdravotní pojištění a přesunou se do pravého horního políčka, kde jsou vyloučeny ze sociálních norem tím, že se nachází nad nimi. Tato skupina velikostně nepatrně vzrostla v 80. letech 20. století za vlády Margaret Thatcherové a znovu od roku 1997, jakmile příjmy těch, kteří již dostávali zapláceno nejvíce, mohly narůst nejrychleji. Avšak většina lidí, jejichž příjmy v zemích jako Spojené státy a Británie rostly, neobdržela dostatečné množství peněz navíc, aby se bylo možné dostat do tohoto políčka, a mnozí z těch, co se sem dostali, políčko opustili, a to opět kvůli rozvodu, přeložení na nižší pozici v práci anebo jednoduše kvůli tomu, že onemocněli. Když dojde k finančnímu pádu, domácnosti jsou stěží v pozici, aby si okamžitě mohly dovolit snížení běžných výdajů přímo úměrně se sníženým

příjmem. Namísto toho se pohybují napříč grafem ve Schématu 8, zprava doleva, z pozice, kdy jsou výhradně bohatí, do pozice, kdy jsou normální; z pozice, kdy jsou normální, do pozice, kdy jsou zranitelní, vyčerpávají úspory a zadlužují se, aby se vyhnuly povinnosti snížit výdaje tak rychle, jak rychle klesají jejich příjmy. Dělají to, aby vůbec nemusely oželeť dovolenou poté, co si zvykly jezdit na dovolenou několikrát ročně. Myslí si, že se chovají hospodárně, ale utrací víc, než je jejich příjem, protože se zvětšující se šířkou a výškou koloběhu způsobenou rostoucí nerovností, se učení tomu, jak žít jako ostatní, stává složitější. Domácnosti omezují výdaje, ale jen zřídka přímo úměrně snížení příjmů, převážně proto, že cítí povinnost zachovávat si důstojnost a společenské postavení. Stejně tak zřídka zvyšují výdaje přímo v souladu s jakýmkoliv nečekaným příjmem. Většina lidí zpočátku neví, co dělat, když přijdou ke spoustě peněz. To, že se společensky proti směru hodinových ručiček vineme po spirále kolem Schématu 8, je způsobeno závazky a břemeny, často se po spirále vineme v malých kruzích na pouhém kousku říše možností, ne moc blízko dolního levého rohu, pokud nám štěstí tolik nepřeje. Po ranách osudu si ti, kterým se poštěstilo a po rozvodu se rychle podařilo najít si dalšího partnera s dobrými příjmy, nebo si rychle našli jinou práci anebo se rychle vyléčili z nemoci, která způsobila jejich obtíže, mohou znovu obíhat okolo, ale mnozí lidé nemají to štěstí a propadnou se levou stranou koloběhu, dolů k chudobě a sociálnímu vyloučení různých stupňů vážnosti a většina tam značnou dobu zůstane.

4 COMMENTARY

The commentary is divided into two main parts: the micro approach, which analyses the source text, the author, the reader, purpose, style of the text and the macro approach, which describes the lexical and grammatical level.

4.1 The Macro approach

The source text is an extract taken from the book *Injustice, why social inequality persists* by Daniel Dorling, published in 2011. According to the author, "This book aims to help redefine injustice. The five tenets of injustice are that: elitism is efficient, exclusion is necessary, prejudice is natural, greed is good and despair is inevitable". [24] This thesis deals with the fourth chapter, which is called *Exclusion is necessary, excluding people from society*.

The author, Daniel Dorling, is well-known British social geographer currently working as a professor at the University of Oxford. He has published a several hundred journal papers and dozen books on issues related to social inequalities in Britain, for instance, *The equality effect, Why demography matters and Do we need economic inequality?* [25]

The book is well arranged and structured, the text is divided into paragraphs and consists of several chapters and subchapters. The original text is sometimes composed of long sentences which are separated in the translation owing to better understanding for the readers. The author uses occasionally specific terminology and some of these terms can be found in the glossary.

In view of the fact that author uses a "flowery language" and complex syntax, it was sometimes difficult to translate the text correctly. According to the terminology and complicated sentences, the book is intended primarily for the readers with interests in sociology, for example sociologists or university students of social sciences.

The main purpose of this text is to provide information about sociological problems such as poverty, society division and exclusion.

4.2 The Micro approach

4.2.1 Lexical level

Word formation process

a) Compounds

A compound is a lexeme that was created through composition. Two or more separate words are attached together to work as a new unit with a specific meaning. [26] The following compounds found in the source text are hyphenated, consists of separate words or are single words.

- *businessman* = podnikatel, obchodník
- *cross-country* = napříč zemí
- *grandparent* = prarodič
- *household* = domácnost
- *lifetime* = životní etapa
- *outstanding* = nevyřešený
- *over-breeding* = přemnožení
- *safeguard* = zabezpečit
- *second-hand* = z druhé ruky
- *self-respect* = sebeúcta
- *worldwide* = (celo)světový

b) Abbreviation

Abbreviation is a shortened or contracted form of the word or phrase. In this text are only acronyms, which using the initial components in a phrase or name. The following examples of acronyms were found.

- *UK* (United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, commonly known as the
United Kingdom or Britain)
- *US* (United States, correctly The United States of America - USA)

c) Derivation (Affixation)

A process in which an affix is added to a word to create a new word. Derivation is created thanks prefixes and suffixes.

- *indebted* - past participle = zadlužený
- *jobless* - lack of = nezaměstnaný
- *reasonable* - able to reason = rozumný

d) Conversion

Conversion is also known as zero derivation. "It is the creation of a word from an existing word without any change in form". [27]

- *safeguard (noun)* = pojistka / *to safeguard (verb)* = zajistit, zabezpečit

Expression of foreign origin

The original text contains not only English words, but also some words of foreign origin. Most of them are Greek, Latin or French origin. Some of the examples are listed below.

- *crème de la crème* > word of a French origin > *elita, výkvět*
- *millennium* > word of a Latin origin > *tisíciletí, milénium*
- *neuron* > word of a Greek origin > *neuron*

British English versus American English

The source text is written in British English, but some words from the text are embodied in the American English and have also different meaning.

- *workhouse* - BrE = *chudobinec*
- AmE = *káznice (pracovní)*

- *misery* - BrE = *mrzout, bručoun (hovorově)*
- AmE = *utrpení, bída*

Lexical cohesion

Lexical cohesion refers to relations of meaning which are within the text. There are five types: synonyms, antonyms, repetition, hyponyms and hypernyms.

a) Synonyms

junk mail x *spam*; *poverty* x *want*; *asset* x *fund*

b) Antonyms

exclusion x *inclusion*; *production* x *consumption*; *poverty* x *wealth*

c) Hyponyms and Hypernyms (Subordinate)

Subordinate word is "a word with a general meaning that includes the meanings of other particular words". [28] The text contains a word *family* which is hypernym. Subordinate words are words such as *children, parents, grandparents* and many others.

d) Repetition

Repetition represents key-words or key-phrase of the text. The most frequently repeated words are *exclusion, inclusion, poverty, necessity, injustice, inequality* and *eugenic*.

4.2.2 Morpho-syntactical level

Gerund

A *gerund* is a verbal form ending in -ing, that functions as a noun. An example from the text can be found below.

- *A not insignificant proportion of that debt had been amassed to finance **going** on holiday.*

To infinitive

Some examples of to-infinitive constructions from the source text are below.

- *No single individual has the capacity to read more than a miniscule fraction of the books on a modern library, and no single individual has the capacity to acquire and apply much more than a tiny fraction of what humans have collectively come **to understand**.* - Nikdo není schopen přečíst víc než nepatrný zlomek knih z moderní knihovny a nikdo není schopen osvojit si a aplikovat víc než malý zlomek toho, čemu se lidé společně naučili.
- *Just as the post-Second World War surfeit of resources in affluent nations was initially directed at targets such as eliminating ignorance, but came through time **to be focused** more on education spending in support of elitism,..* - Stejně jako byla poválečná přemíra zdrojů v bohatých státech původně směřována na cíle, jakými bylo např. odstranění nevzdělanosti, avšak časem se začala více zaměřovat na výdaje na vzdělání podporující elitářství,..

Text structure

In order to maintain comprehensibility and fluency, it was important to divide some English sentences into more parts in Czech. Czech language has also different word order, so it was important to maintain the real sense.

- *If you have been led to believe that a valuable person is a well-paid person then it becomes especially important to accrue debt when your income is falling on order to maintain your self-esteem, to avert what even hard-nosed economists from Adam Smith onwards have identified as the mortifying effect of social downgrading.* - Pokud vám byla vštěpováno přesvědčení, že hodnotná osoba je dobře placená osoba, pak je obzvláště důležité nashromáždit dluh, pokud se váš příjem snižuje. Jednak je to důležité pro zachování vaší hrdosti a jednak abyste předešli tomu, co dokonce i skalní ekonomové již od dob Adama Smithe identifikovali jako ponižující vliv sociálního úpadku.

- *Thus relatively few people would describe themselves as poor and needing to take out loans just to get by in countries as diverse as Japan and the Netherlands, whereas in Britain and the US relative rates of poverty have grown greatly in recent decades, simply because inequality has grown.* - Díky tomu by se v natolik odlišných zemích jako je Japonsko a Nizozemí jen málo lidí označilo za chudé a odkázané na půjčky k základnímu vyžití, zatímco v Británii a ve Spojených státech relativní míra chudoby za poslední desetiletí výrazně vzrostla, díky tomu, že vzrostla nerovnost.

Transposition of parts of speech

According to Dagmar Knittlová, transposition belongs to traditional translation procedures. It is a necessary grammatical change of some parts of a sentence (in a source text) due to the different grammatical system in the target language. [29]

English: adj. + noun + prep. + noun

Czech: adj. + noun + noun

- *By the early 1980s those few eugenists still out in the open were **easy targets for ridicule.*** - Na začátku 80. let 20. století bylo těch několik eugeniků, kteří na veřejnosti stále působili, **snadným terčem posměchu.**

English: noun + prep. + pron. + noun

Czech: noun + noun

- *Indebted: those most harmed by exclusion, **a sixth of all people.*** - Zadlužení: ti nejvíce poškozeni vyloučením, tedy **šestina populace.**

Passive voice

Genus verbi includes the active voice and passive voice. The passive voice in English is far more popular than in the Czech language. [30] Two situations may occur during the translation process. First, the passive voice is in both languages, second, the passive

voice is only in English, in Czech is verb shift into active voice. Following example shows the situation where the passive voice is in English and also in the Czech language.

Passive voice in English and Czech

- *Wealth is mostly **passed** on rather than **amassed**.* - Bohatství **je** převážně **předáváno** dál než **hromaděno**.
- *Wealth is **inherited**.* - Bohatství **je děděno**.

Modal verbs

Modal verbs are used to express possibility, ability, permission or obligation. These verbs constitute a closed class with nine members. [31] In the text there were found modal verbs *can, could, may, might, must, should, will, would*.

- *A household **can** have a low income but not be otherwise poor, as in the case of pensioners who have accrued savings that they **can** draw on.* - Domácnost **může** mít nízký příjem, ale jinak nemusí být chudá, jako například v případě důchodců, kteří nahromadili úspory, jež **mohou** čerpat.
- *.., to demonstrate to others that the outcome, what is observed, reflects a process that **cannot** be seen without that graph but which **must** be happening to result in such a distribution.* - .., aby se prokázalo, že výsledek, který byl zjištěn, odráží proces, který **nemůže** být zjištěn bez použití takového grafu, a také, že jde o něco, co se **musí** stát, aby bylo dosaženo takového rozdělení.

Conjunctions

Conjunction is a linguistic form that joins together sentences, clauses, phrases, or words. [32] Conjunctions are divided into two main parts: coordinating and subordinating. Some examples of conjunctions from the source text can be found below.

1) Coordinating

a) Additive/Copulative

- *Thus relatively few people would describe themselves as poor **and** needing to take out loans just to get by in countries as diverse as Japan and the Netherlands.*

b) Adversative

- *High social security spending was not essential for high levels of social inclusion, **but** low levels of income inequality were.*

c) Disjunctive

- *In other similarly unequal affluent countries that proportion would be higher **or** lower and made up of differing combinations of the three constituent groups.*

2) Subordinating

a) Concession

- *Above the just-wealthy the numbers who were so well off they could afford to exclude themselves from social norms were hardly growing, **although** their wealth was growing greatly.*

b) Cause

- *The state sector pays its managers less **because** there is a little more self-control levied when accountability is greater.*

c) Condition

- *You are no heretic **if** you simply consume a little less than others currently around you.*

d) Time

- ***When** the population was surveyed as to what items were necessities and what were luxuries, ..*

e) Place

- ***"Where** did you go on holiday?"*

Prepositions

Following example shows the contrast between usage of the preposition "to" in English and in the Czech language. In order to maintain the full comprehensibility, some prepositions are translated differently.

- *In the latter half of the 20th century, partly in reaction **to** the achievement of greater equalities, and as the passing of time resulted in forgetting the social miseries of 1920s inequality, the economic despair of 1930s depression, the moral outrage of 1940s atrocity and 1950s social contracts **to** counter communism, growing inequalities were again foisted on populations, and attempts at trying to justify social inequalities crept out of the shadows.* - Ve druhé polovině 20. století začala být obyvatelstvu znovu podsouvána narůstající nerovnost a z temnot se opět vynořovaly pokusy o ospravedlnění sociální nerovnosti, částečně jako reakce **na** úspěch významnějších rovností a také kvůli tomu, že ubíhající čas způsobil, že bylo zapomenuto sociální strádání vzniklé z nerovností 20. let 20. století, ekonomická beznaděj 30. let, morální pobouření z ukrutností 40. let a společenské snahy **o** odpor proti komunismu z 50. let.

5 GLOSSARY

ENGLISH	CZECH
affluent country	bohatá země
behavioural genetics	behaviorální genetika
bell curve	Gaussova/zvonová křivka
binominal curve	binomická křivka
con	podvod, podfuk
consumerists society	konzumní společnost
consumption item	spotřebitelská položka
corruption	korupce, úplatkářství
crème de la crème	elita, výkvět
crypto-eugenics	krypto-eugenika
economic crash	ekonomický krach
elitism	elitářství
empowering	zplnomocnění
enclave	enkláva (oddělené území)
enlightenment	osvícenství
expenditure	výdaje, výlohy
expenses scandal	výdajový skandál
financial trust	finanční fond
financial reward	finanční ohodnocení
get-up-and-go	akčnost
goodness-of-fit test	test dobré shody
hedge fund	investiční fond

heretic	kacíř
household insurance	pojištění domácnosti
hovel	chatrč, bouda (obydlí špatné kvality)
inequality	nerovnost (v postavení, úrovni ap.)
injustice	nespravedlnost, křivda
junk mail	nevyžádaná pošta, spam
justification	ospravedlnění, opodstatnění
long-lasting debt	dlouhodobé zadlužení
low income	nízký příjem
low-paid	málo/ špatně placený (člověk)
marginal commodity	marginální/okrajová komodita
mark of social failure	známka společenského selhání
mass consumption	masová spotřeba
mass production	masová výroba, velkovýroba
mirror neuron	zrcadlový neuron
misconception	mylná představa
mortgage	hypotéka
mortification	ponížení, zahanbení
necessity	nezbytnost, nutnost
outdoor relief	chudinské dávky
over-breeding	přemnožení
pauper	chudák, nuzák
poor law union	chudinská unie
priest	duchovní, kněz, pastor

put somebody on a pedestal	postavit na pedestal (někoho otevřeně obdivovat)
relative poverty rates	relativní míra chudoby
real income	skutečný příjem
rent	nájem(né), činže
scarcity	nedostatek
segregation	segregace, odloučení
social acceptability	sociální přijatelnost
social assets	sociální aktiva, jmění
social claim	sociální nárok
social exclusion	sociální vyloučení
social inclusion	sociální začlenění
social standing	sociální postavení
tax haven	daňový ráj
tenacity	houževnatost, výdrž
to be a target for ridicule	být terčem posměchu
unemployment	nezaměstnanost
unwritten rules of society	nepsaná pravidla společnosti
usury	lichva, lichvářství
vast majority	drtivá / převážná většina
voluntary sector	neziskový sektor
wince	škubnout sebou (bolestí ap.)
working-class	dělnická třída
workhouse	chudobinec

6 CONCLUSION

The bachelor thesis objective was to translate a text from the field of sociology from the English into the Czech language with a corresponding commentary and glossary.

The author of this thesis provided a theoretical background concerning the process of translation, role of a translator and also the characteristic of functional styles.

It needs to be emphasized that the translated text is highly specialized. The understanding of the original text was the greatest hindrance. The author of the original text, Daniel Dorling, has a very "flowery language" and uses complicated and long sentence structures. These structures were changed or modified to a certain degree as to achieve more comprehensible and faithful translation.

The translation was complemented by a commentary which analyzes the source text and primarily the target text. The micro approach was divided into two parts, lexical level and morpho-syntactical level. In this section are explained the problems which arose during the translation and there can be also found differences between the English and Czech language.

The glossary was created by key terms, terminology and expressions, which are important for a correct understanding of the text.

The elaboration of this bachelor thesis was a valuable experience for the author. The author gained general knowledge of the theory of translation, which was very useful for the practical part.

While creating the practical part, the author gained experience in the translation from the English language into Czech.

This thesis is intended primarily for the readers with interest in sociology, for instance sociologists or university students of social sciences, but it may be also suitable for people interested in translating.

7 ENDNOTES

- 1) *The history of translation*. [online]. [Accessed. 2018-06-12]. Available at: <http://www.languagerealm.com/articles/history-of-translation.php>
- 2) MOUNIN, G. *Teoretické problémy překladu*, p. 16
- 3) VILIKOVSKÝ, J. *Překlad jako tvorba*, p. 26
- 4) KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*, p. 14
- 5) NEWMARK, P. *Textbook of translation*, p. 45-48
- 6) DUŠKOVÁ, L. *Mluvnice současné angličtiny na pozadí češtiny*, p. 110
- 7) NEWMARK, P. *Textbook of translation*, p. 82-83
- 8) *Czech-English Proverbs*. [online]. [Accessed. 2018-07-10]. Available at: <https://www.helpforenglish.cz/article/2007041101-czech-english-proverbs>
- 9) LEVÝ, J. *Umění překladu*, p. 79
- 10) NEWMARK, P. *Textbook of translation*, p. 6
- 11) LEVÝ, J. *Umění překladu*, p. 75
- 12) FIŠER, Z. *Překlad jako kreativní proces*, p. 19
- 13) LEVÝ, J. *Umění překladu*, p. 21
- 14) *Ibid.*, p. 50
- 15) *Ibid.*, p. 56
- 16) *Ibid.*, p. 63
- 17) *Functional Styles of the English Language*. [online]. [Accessed. 2018-07-09]. Available at: <https://studfiles.net/preview/2918256/>
- 18) KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*, p. 127
- 19) *Ibid.*, p. 177
- 20) *Ibid.*, p. 136-138
- 21) *Ibid.*, p. 179-180
- 22) *Functional Styles of the English Language*. [online]. [Accessed. 2018-07-09]. Available at: <https://studfiles.net/preview/2918256/>
- 23) NEUFELDT, V.; GURALNIK, D. B. *Webster's New World College Dictionary, Fifth Edition*
- 24) DORLING, D. *Injustice: why social inequality persists*, p. 1

- 25) *Danny Dorling BIO*. [online]. [Accessed. 2018-06-28]. Available at:
http://www.dannydorling.org/?page_id=31
- 26) QUIRK, R.; GREENBAUM, S.; LEECH, G.; SVARTVIK, J. *A comprehensive grammar of the English language*, p. 313
- 27) Conversion. [online]. [Accessed. 2018-05-12]. Available at
<http://translationjournal.net/journal/31conversion.htm>
- 28) *Oxford Advanced Learner's Dictionary* - 8 th Edition
- 29) KNITTLOVÁ, D. *Překlad a překládání*, p. 19
- 30) DUŠKOVÁ, L. *Mluvnice současné angličtiny na pozadí češtiny*, p. 249-266
- 31) *Ibid.*, p. 185-202
- 32) *Conjunction*. [online]. [Accessed. 2018-05-28]. Available at:
<https://www.merriam-webster.com/dictionary/conjunction>

8 BIBLIOGRAPHY

8.1 Print sources

DORLING, Daniel. *Injustice, why social inequality persists*. Portland, OR: Policy Press, 2010. ISBN 978-1-84742-426-6.

DUŠKOVÁ, Libuše a kol. *Mluvnice současné angličtiny na pozadí češtiny*. 3. vyd. Academia Praha 2006. ISBN 80-200-1413-6.

FIŠER, Zbyněk. *Překlad jako kreativní proces: teorie a praxe funkcionalistického překládání*. Brno: Host, 2009. Studium (Host). ISBN 978-80-7294-343-2.

KNITTLOVÁ, Dagmar. *K teorii i praxi překladau*. 2. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2000. ISBN 80-244-0143-6

KNITTLOVÁ, Dagmar a kol. *Překlad a překládání*. Olomouc: univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, 2010. ISBN 978-80-244-2428-6

LEVÝ, Jiří. *Umění překladau*. 4., upr. vyd. Praha: Miroslav Pošta – Apostrof, 2012. ISBN 978-80-87561-15-7

MOUNIN, Georges. *Teoretické problémy překladau*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Karolinum, 1999. ISBN 80-7184-733-X

NEUFELDT, V. ; GURALNIK, D. B. *Webster's New World College Dictionary*. Fifth Edition, Boston: Houghton Mifflin Harcourt, 2014. ISBN 0544166066

NEWMARK, Peter. *A textbook of translation*. New York: Prentice-Hall International. 1998 ISBN 0-13-912593-0

QUIRK, R.; GREENBAUM, S.; LEECH, G.; SVARTVIK, J. *A comprehensive grammar of the English language*. London, Longman Group UK Limited. 1991. ISBN 0-582-51734-6

8.2 Internet sources

Anglicko-český praktický slovník [online]. [Accessed. 2018-05-07] Available at:
<https://slovniky.lingea.cz/anglicko-cesky>

Cambridge Dictionaries Online [online]. [Accessed. 2018-04-15] Available at:
<https://dictionary.cambridge.org/>

Conjunction - Merriam Webster. [online]. [Accessed. 2018-05-28]. Available at:
<https://www.merriam-webster.com/dictionary/conjunction>

Conversion - Translation Journal [online]. [Accessed. 2018-05-12]. Available at
<http://translationjournal.net/journal/31conversion.htm>

Czech-English Proverbs. [online]. [Accessed. 2018-07-10]. Available at:
<https://www.helpforenglish.cz/article/2007041101-czech-english-proverbs>

Danny Dorling BIO. [online]. [Accessed. 2018-06-28]. Available at:
http://www.dannydorling.org/?page_id=31

Functional Styles of the English Language. [online]. [Accessed. 2018-07-09]. Available at:
<https://studfiles.net/preview/2918256/>

Nechybujte, slovník českých synonym. [online]. [Accessed. 2018-05-02]. Available at:
<https://www.nechybujte.cz/slovník-ceskych-synonym>

The history of translation. [online]. [Accessed. 2018-06-12]. Available at:
<http://www.languagerealm.com/articles/history-of-translation.php>

9 ABSTRACT

The objective of this thesis is the translation of selected English text dealing with sociology, namely one chapter from the book *Injustice, why social inequality persists* authored by Daniel Dorling. The translated text is supplemented with the commentary and glossary.

The thesis is divided into two main parts, theoretical and practical part. The theoretical part provides information about the theory of translation, translation methods, the role of the translator and the description of functional styles used in English language.

The practical part includes the translation, commentary consisting of macro approach analysis dealing with the source text and micro approach analysis commenting on the target text. It is followed by a glossary, which deals with specific expressions and their Czech equivalents.

10 RESUMÉ

Cílem této bakalářské práce je překlad vybraného anglického textu z oblasti sociologie, konkrétně se jedná o jednu kapitolu z knihy *Injustice, why social inequality persists* od autora Daniela Dorlinga. Přeložený text je doplněn komentářem a glosářem.

Práce je rozdělena na dvě hlavní části, teoretickou a praktickou. Teoretická část se zabývá základní teorií překladu, překladatelskými metodami, rolí překladatele a vymezením funkčních stylů užívaných v anglickém jazyce.

Praktická část obsahuje překlad, komentář skládající se z makroanalýzy, která se zabývá zdrojovým textem a mikroanalýzy, která komentuje cílový text. Poté následuje glosář složený z odborných výrazů a jejich českých ekvivalentů.

11 APPENDICES

11. 1 The source text

4

'Exclusion is necessary': excluding people from society

Just as the post-Second World War surfeit of resources in affluent nations was initially directed at targets such as eliminating ignorance, but came through time to be focused more on education spending in support of elitism, so the old social evil of want, of poverty, of having too little, was initially the direct target of spending in many postwar states. Additional resources for extra personal expenditure, social security benefits, were initially aimed at the elimination of want, but then, when the worst of want was seen to have been eliminated, public monies, redistribution and state attention moved elsewhere in a way that supported growing exclusion. Tax rates were reduced for the rich, benefit levels tagged to inflation (or less) for the poorest. The income of the rich moved away from that of average earners, who in turn saw their incomes increase faster than those on welfare benefits. The initial compressing (reducing the spread) of income distributions that came with the introduction of social security in many affluent nations, and the taxation needed to fund it, was removed most quickly in those countries which began to choose to become most unequal. High social security spending was not essential for high levels of social inclusion, but low levels of income inequality were. Thus relatively few people would describe themselves as poor and needing to take out loans just to get by in countries as diverse as Japan and the Netherlands, whereas in Britain and the US relative rates of poverty have grown greatly in recent decades, simply because inequality has grown.¹

Poverty that mostly results from inequality comes in the form of a new kind of exclusion: exclusion from the lives, the understanding and the caring of others. This is now not through having to live in abject poverty, but through social norms becoming stretched out along such a wide continuum, as most additional income becomes

91

INJUSTICE

awarded to the most affluent, more of that left to the next most affluent and so on. The elimination of the worst of early 20th-century poverty, coupled with the tales of elitists who believed that those who were poorer were inferior, reduced the power of argument of groups that had previously succeeded in bringing down inequalities in resources between families and classes within many affluent societies. It is slowly becoming clear that growing financial inequality results in large and slowly growing numbers of people being excluded from the norms of society, and creates an expanding and increasingly differentiated social class suffering a new kind of poverty: the new poor, the indebted, the excluded.

The new poor (by various means of counting) now constitute at least a sixth of households in countries like Britain. However, these are very different kinds of households from those who lived through immediate postwar poverty. What the poor mostly had in common by the end of the 20th century were debts they could not easily handle, debts that they could not avoid acquiring and debts that were almost impossible to escape from. Just a short step above the poor in the status hierarchy, fewer and fewer were living average 'normal' lives. The numbers of those who had a little wealth had also increased. Above the just-wealthy the numbers who were so well off they could afford to exclude themselves from social norms were hardly growing, although their wealth was growing greatly. This wealth was ultimately derived from such practices as indirectly lending money to the poor at rates of interest many of the poor could never afford to fully repay.

4.1 Indebted: those most harmed by exclusion, a sixth of all people

There are many ways of defining a person or household as poor in a rich society. All sensible ways relate to social norms and expectations, but because the expectations as to what it is reasonable to possess have diverged under rising inequality, poverty definitions have become increasingly contentious over time. In the most unequal of large affluent nations, the US, it is very hard to define people as poor as so many have been taught to define 'the poor' as those who do not try hard enough not to be poor.² Similarly, growing elitism has increased

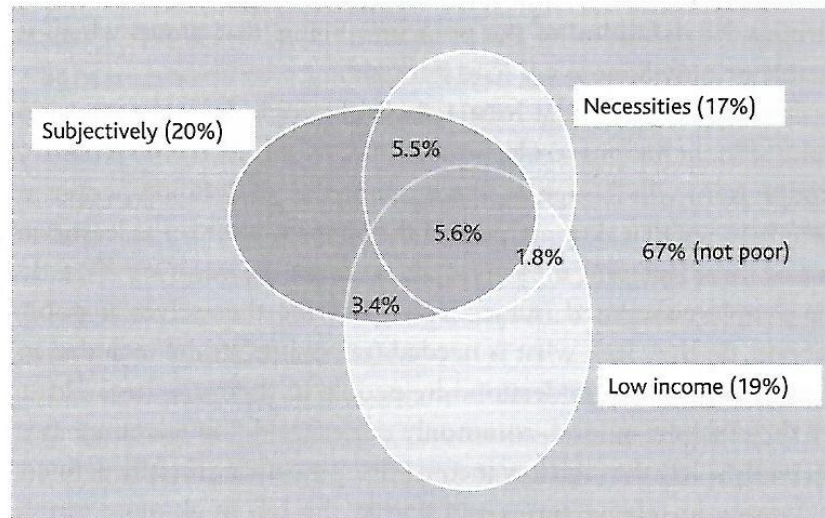
support for arguments that blame the poor for their poverty due to their apparent inadequacies, and there has been growing support for turning the definition of the poor into being 'that group which is unable or unwilling to try hard enough'.

The suggestion that at least a sixth of people live in poverty in some affluent nations results from arguments made in cross-country comparisons which suggest that a robust way of defining people as poor is to say that they are poor if they appear poor on at least two out of three different measures.³ These three measures are: first, do the people concerned (subjectively) describe themselves as poor? Second, do they lack what is needed (necessities) to be included in society as generally understood by people in their country? Third, are they income-poor as commonly understood (low income)? It is currently solely through low income that poverty is officially defined, in Europe in relative terms and within the US in absolute terms. A household can have a low income but not be otherwise poor, as in the case of pensioners who have accrued savings that they can draw on. Similarly a household can have an income over the poverty threshold but be unable to afford to pay for the things seen as essential by most people, such as a holiday for themselves and their children once a year, or Christmas presents or a birthday party, the kind of presents and party that will not show them up. A family that cannot afford such things is likely to be expenditure- (or necessities-)poor and very likely to feel subjectively poor even if just above the official income poverty line.

In Britain around 5.6% of households appear poor on all three measures (subjectively, by expenditure and by income), some 16.3% on all three or any two (see Figure 6). It should be clear that any household, person or family which is poor on at least two of these criteria is likely to be excluded from the norms of society in some significant way, hence a sixth is a safe lower band to quote when asked how many people are truly poor. Figure 6 shows how that sixth was constituted in Britain at the turn of the millennium.

In other similarly unequal affluent countries that proportion would be higher or lower and made up of differing combinations of the three constituent groups, but it would not be dissimilar. It changes year on year in all countries and varies for different groups in the

Figure 6: Proportion of households poor by different measures (%), Britain, 1999

Note: The sixth who are poor on at least two criteria are shown in the areas with percentages labelled in them ($5.5\% + 3.4\% + 1.8\% + 5.6\% = 16.3\%$, and $67\% = 100\% - 16\% - 6\% - 4\% - 7\%$).

Source: Drawn from figures given in table 6 of the original study: Bradshaw, J. and Finch, N. (2003) 'Overlaps in dimensions of poverty', *Journal of Social Policy*, vol 32, no 4, pp 513-25.

population, reducing a little for families with children in Britain in the early years of the 21st century through tax credits, but then increasing greatly for all groups as the economic crash is met with policies resulting in widening differentials, felt (subjectively) in what people can get (necessities becoming harder to acquire), and in what they are given (lower real income).

Necessities, worries and strife

In Britain, by the start of the 21st century almost as many households were poor because they lacked the necessities required to be socially included and because their constituent members knew they were poor (5.5%), as were poor because they fell into all three poverty categories (5.6%). When the population was surveyed as to what items were necessities and what were luxuries, the two key essential expenditures that the current poverty line pivoted on were, first, an ability to make small savings each month (£10 in the case of Britain);

and, second, to be able have an annual holiday away from home and the wider family. These were the two items that a majority of people in Britain thought others should, as a minimum, be able to afford and which the largest numbers could not afford.⁴

The injustice of social exclusion had, by the 21st century, debt at its heart in place of the joblessness, destitution and old age that were the key drivers of ‘want’ when today’s pensioners were born. It is now debt that prevents most poor people from being able to afford necessities – you cannot save each month if you have debts to pay off and holidays are affordable to almost anyone except those with too much unsecured debt. As debt grew in importance over time, the link between low income and low expenditure on necessities weakened slightly, with the smallest overlap in Figure 6 being between those two poverty measures. This is because low income does not initially prevent the purchase of necessities if there is access to debt.

In countries where inequality is higher, debts are accrued to pay for holidays, and to allow the newly income-poor, those who lose their jobs, divorce or see their spouse die, to be (for a little while at least) less expenditure-poor. The effect in Britain of the increased necessity of falling back on debt and of keeping up appearances, in what has become one of the most unequal countries in Western Europe, was that half of the mountain of all credit card debt in all of Western Europe was held solely by British citizens by 2006.⁵ A not insignificant proportion of that debt had been amassed to finance going on holiday. People were taking holidays more than ever before, because in Britain being able to take a holiday had become the marker of social acceptability, just as being able to wear a suit to church had been in a previous era, and just as being able to afford to run a car if you had children became a social norm not long after that. In the US another significant purchase, a second car for a family of four or more, serves the same purpose of establishing yourself as someone currently coping rather than not. It is not the object itself, but what it signifies and makes possible that matters. The US built suburbs without pavements. The UK built up the idea that those who worked hard would be rewarded with holidays. Tony Blair used to take his very publicly, alongside (Sir) Cliff Richard, the man who made millions

singing about holidays in 1963 at a time when most people could neither afford an annual holiday nor choose to borrow to take one.⁶

Holidays matter now in most rich countries because they have become such a clear marker separating those who are just getting by from those who are doing all right from those who are doing well or very well. 'Where did you go on holiday?' is now an extremely intimate question to ask of another adult; the answers divide parents picking up children from school into groups; they divide work colleagues into camps; they divide pensioners by their employment history as it is that history that determines their pensions and hence their holidays.

Rest days and Sabbath days, festive seasons and taboos on working at certain times have all been built into human cultures to ensure that we take holidays. Relaxation is vital, but today's holidays are often not greatly satisfying, family holidays having the most minor of net effects on reported subjective happiness compared with almost anything else that occurs of significance in people's lives.⁷ Perhaps it was always thus, but it is hard to believe that those who first won the right to an annual holiday did not usually greatly enjoy that time off.

In an age where holidays are common people mostly take holidays because other people take holidays. It has become an expectation, and as a result holiday making in affluent countries is remarkably similar within each country as compared to between countries. Most people in Japan take only a few days' holiday a year, but household working weeks and working lives are not excessively long. In contrast, the two-week 'summer holiday' and one-week 'winter break' have become standard in parts of Europe. In contrast again, only minimal holidays are common in the US where holiday pay is still rare. Everyone needs a rest, but whether that rest comes in the form of an annual holiday depends on when and where you are. Holidays became the marker of social inclusion in affluent European societies by the start of the current century because they were the marginal item in virtual shopping baskets, that commodity which could be afforded if there was money to spare, but which had to be forgone in hard times.

Safeguarding social standing

In any society with even the slightest surplus there is always a marginal commodity. It has been through observing behaviour historically in relation to those marginal commodities that the unwritten rules of societies were initially unravelled. The necessity of having furniture, televisions, cars and holidays came long after it was observed that workers needed good quality shirts and shoes (recognised in 1759), that in order to have self-respect they should not have to live in a 'hovel' (observed by 1847), and that it was not unreasonable to ask to be able to afford a postage stamp (at least by 1901).⁸ Mill-loom woven shirts, brick-built terraced houses, postage stamps, all became necessities less than a lifetime after the mass production of looms and large-scale brick making and the introduction of the Penny Post in Britain and equivalents in many similar countries. Within just one more lifetime, the mechanisation of looms, automation of brick making and (partly) of letter sorting had made shirts, brick-built homes and postage stamps parts of life that all could enjoy, no longer marginal items that the poor had to go without. Slowly a pattern was emerging.

Towards the end of the Second World War it was becoming clear to those studying (male-dominated) society that the '... outstanding discovery of recent historical and anthropological research is that man's economy, as a rule, is submerged in his social relationships. He does not act so as to safeguard his individual interest in the possession of material goods; he acts so as to safeguard his social standing, his social claims, his social assets'.⁹ However, what was far from clear in 1944 was in what ways, as men's (and then women's) individual interests in material goods, their basic needs, were better met, would people need to act differently to maintain their social standing. Pecking orders and rank do not simply disappear in an abundance of goods. For men, social standing had largely been secured through earning enough to safeguard their family, enough to be able to afford to put a good shirt on their own back, enough to feel they were not living in a hovel. Occasionally a man might have spent the excess on trinkets such as a postage stamp for a letter to a lover, and much more often beer, the poorest of men and women drinking themselves to

death on gin. However, from the 1960s onwards those times began to fade in memory, as mass consumption followed mass production.

Mass consumption often consists of what appear to be trinkets and trivia, of more clothes than people possibly need, no longer one good linen shirt, or of more shoes than can easily be stored, no longer just one good pair, of houses with more rooms than can easily be kept clean, and in place of that postage stamp, junk mail. However, trinkets, trivia and fecklessness only appear as such to those not over-purchasing or over-consuming. From the trading of shells in ancient Polynesian societies, to curvier cars in 1950s America, we have long purchased with our social status foremost in mind.

Trinkets have always held great social importance and mechanisation did not decrease this. Mass-produced trinkets, such as jewellery in place of shells, and production-line cars, and their purchasing, wearing and driving, soon came to no longer signify high standing; that requires scarcity. Mass-produced goods soon become necessities, and after that are simply taken for granted. In Europe in 1950 to be without a car was normal; 50 years later it is a marker of poverty. In Europe in 1950 most people did not take a holiday; 50 years later not taking a holiday has become a marker of poverty (and holidays can now easily cost more than second-hand cars).

Most of the increase in debt that has occurred since the 1950s has been accrued by people in work. Of those debts not secured on property (mortgages), most have been accrued by people in low-paid work. Work alone no longer confers enough status and respect, not if it is poorly paid. People working on poverty wages (in Europe three fifths of national median wages) tend to be most commonly employed in the private sector, then in the voluntary sector, and most rarely in the state sector.¹⁰ The private sector pays higher (on arithmetical but not median average) because those in charge of themselves with little accountability to others tend to pay themselves very well, and by doing so reinforce the idea that the more valuable a person you are the more money you should have. The state sector pays its managers less because there is a little more self-control levied when accountability is greater. In the absence of accountability people in the state sector are just as capable of transgressing, as state-employed members of the UK Parliament illustrated when many of their

actions were revealed in the expenses scandal of 2008/09. What they bought with those expenses illustrated what they had come to see as acceptable purchases in an age of high and rising inequality. The voluntary sector is a mix of these two extremes. God or the charity commissioners might be omnipresent in theory, but in practice he/she/they are not spending government money. In all sectors if you find yourself at the bottom of each pyramid, and the pyramids are being elongated upwards (to slowly look more like upside-down parsnips than ancient tombs), to then value your intrinsic self when others are so materialistic requires either great and unusual tenacity, or borrowing just a little extra money to supplement your pay. You borrow it to buy things which others like you have because 'you're worth it', and you want to believe you are like them, not inferior to them.

Mortification and empathy

If you have been led to believe that a valuable person is a well-paid person then it becomes especially important to accrue debt when your income is falling in order to maintain your self-esteem, to avert what even hard-nosed economists from Adam Smith onwards have identified as the mortifying effect of social downgrading.¹¹ People spend and get into debt to maintain their social position, not out of envy of the rich, but out of the necessity to maintain self-respect.¹² Social downgrading has a physical effect on human bodies, akin to the feeling of being sick to the depths of your stomach as you make a fool of yourself in public. Humans are conditioned, and have almost certainly evolved, to fit in, to be social animals, to feel pain, concern and anxiety which prevents them from acting in ways likely to lead to their being ostracised by their small social group. We have recently come to realise that it is not just our own social pain that we feel, but through possessing 'mirror neurons' we physically feel the pain of others as our empathetic brain appears to be '... automatic and embedded'.¹³

We now know some of the physical reasons why most of us react instantly to others' hurt, social hurt as well as physical. If you see someone hit on the head you wince. If you see someone shamed, you

too feel their shame physically. If social standing is linked to financial reward it becomes necessary to accrue and to spend more and more in order to stay still. The alternative, of not seeing financial reward as reflecting social standing, is a modern-day heresy. It is possible to be a heretic, to not play the game, to not consume so much, to not be so concerned with material goods, but it is not easy. If it were easy to be a heretic there would be far more heretics; they would form a new religion and we would no longer recognise them as heretics. To reject contemporary materialism you would have to give others (including children) presents only in the quantities that your grandparents were given, own as many clothes as they did, quantities which were adequate when two could share one wardrobe; you are no heretic if you simply consume a little less than others currently around you and recycle a little more. It is partly because we consume so much more than our grandparents that we get in such debt.

For some, the alternative to getting into debt is not to take a holiday. At the height of the worldwide economic boom in 2001, in one of the richest cities on the planet, one child in every five in London had no annual holiday because their parents could not afford one.¹⁴ Very few of the parents of those children will have chosen for their child not to have had a holiday that year because they saw package holidays as a con, or hiring a caravan for a week as an unnecessary luxury. Of the children being looked after by a single parent in London the same survey of recreational norms showed that *most* had no annual holiday, and that 44% of those single parent-headed families could not afford other things commonly assumed to be essentials, such as household insurance. If holidays are now seen as essential, household insurance is hardly an extravagance. Nationally only 8% of households are uninsured.¹⁵ Insurance makes it possible to replace the material goods amassed over a lifetime, goods you could mostly live without physically, but not socially. It is the families of the poorest of children who are most likely to suffer from theft and the aftermath of theft, or fire or flooding because they more often live where burglary is more common, where house fires are more likely, and where homes are cheaper because they are built lower down the hill where they are at greater risk of flooding. So, for them, avoiding paying insurance is not a sensible saving.

While a few people get very rich running the firms that sell insurance, that does not mean it is sensible to avoid insurance altogether. The less you have to start with the more you may need what you do have. If you are not insured then the only way to cope with insurable events may be to get further into debt. It is often shocks such as these that plunge families into long-lasting debt, but rising debt is a product of rising lending. And all this is as true internationally as it is in the homes of the London poor.

Corruption and usury

Just as there is money to be made out of the poor who live in the shadows of Canary Wharf and Manhattan by those working in finance, as long as many are ripped off just a little, so too, but on a far greater scale, is there money to be made from the poor abroad. Commentators from rich countries, especially national leaders, often boast about various aspects of the roughly US\$100 billion a year which their countries donate as aid (or spend on debt write-offs) for people in poor countries. They rarely comment on how, for every one of those dollars another 10 flow in the opposite direction, siphoned out of poor countries, mainly by traders who buy cheap and sell dear. The estimates that have been made¹⁶ suggest that major corporations are responsible for the majority of the trillion-dollar-a-year flow of illicit funds to rich nations using webs of financial trusts, nominee bank accounts, numerous methods to avoid tax and simple mispricing. The firms most prominently featuring in many accounts are oil, commodity and mining firms. Traditional bribery and corruption within poor countries accounts for only 3% of this sum. Despite this, when corruption is considered it is almost always that kind of corruption and not the other 97%, the corruption of very rich Western bankers and businessmen (and a handful of businesswomen) that is being thought of. This corruption is orchestrated from places such as those gleaming financial towers of London's banking centre, from New York, and from a plethora of well-connected tax havens.

Between 1981 and 2001 only 1.3% of worldwide growth in income was in some way directed towards reducing the dollar-a-day poverty that the poorest billion live with. In contrast, a majority of

all the global growth in income during the 1990s was secured by the richest 10% of the planet's population.¹⁷ Most of that growth in income was growth in the value of the stocks and shares which were traded by people like those immoral bankers. However, for the richest in the world the returns from these were not enough, and they invested millions at a time in hedge funds run by yet more private bankers who worked in less obvious edifices than skyscrapers. It is the monies that these people hold which have come to give them a right, they say, to 'earn' more money. Ultimately those extra monies have to come from somewhere and so are conjured up from others as debt 'interest' (as more is lent). The richer the rich become, the greater the debt of others, both worldwide and in the shadows of the bankers' own homes. In Chapter 6, Table 6 (page 231) documents the many trillions of dollars of debt amassed in the US from 1977 to 2008, but to concentrate on it here takes this story on a little too far.

Before looking at where we are now, and to try to find a way out, it is always helpful to look at how we got here. To be rich is to be able to call on the labour and goods of others, and to be able to pass on those rights to your children, in theory in perpetuity. The justification of such a bizarre arrangement requires equally bizarre theories. Traditionally, rich monarchs, abbots of monasteries and Medici-type bankers (and merchants) believed it was God's will that they should have wealth and others be poor. As monarchies crumbled and monasteries were razed, it became clear that many more families could become mini Medicis. That they all did so as the will of God became a less convincing theory, although we did create Protestantism, partly to justify the making of riches on earth. More effectively, instead of transforming religions that preached piety in order to celebrate greed, those who felt the need to justify inequality turned to science (once seen as heresy, science is often now described as the new religion of our times). More specifically, those searching to find new stories to justify inequality turned to the new political and economic science of the Enlightenment,¹⁸ then to emerging natural sciences, in particular to biology, and finally to new forms of mathematics itself.

4.2 Geneticism: the theories that exacerbate social exclusion

If most people in affluent nations believed that all human beings were alike, then it would not be possible under affluent conditions to justify the exclusion of so many from so many social norms. The majority would find it abhorrent that a large minority should be allowed to live in poverty if they saw that minority as the same sort of people as themselves. And the majority would be appalled that above them a much smaller minority should be allowed to exclude themselves through their wealth. It is only because the majority of people in many affluent societies have come to be taught (and to believe) that a few are especially able, and others particularly undeserving, that current inequalities can be maintained. Inequalities cannot be reduced while enough people (falsely) believe that inequalities are natural, and a few even that inequalities are beneficial.

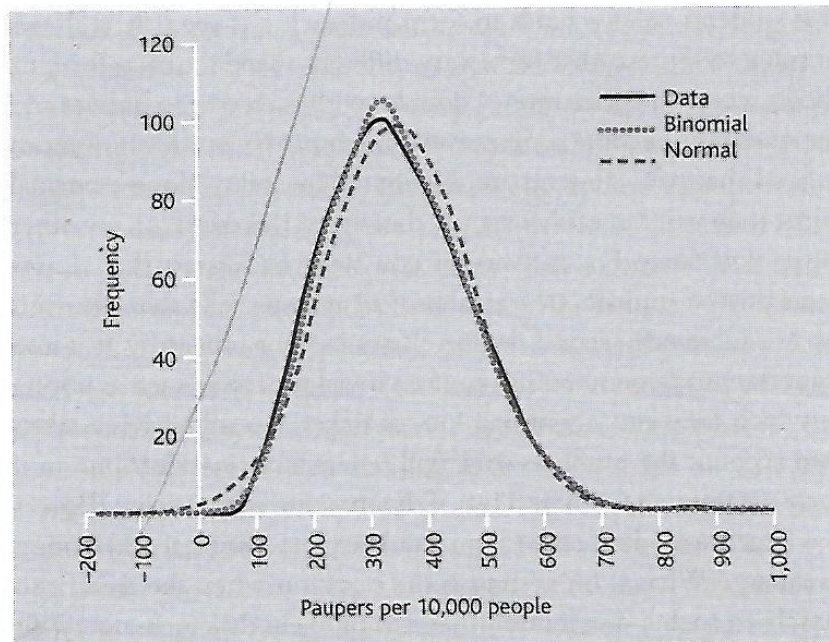
It was only in the course of the last century that theories of inherent differences among the whole population became widespread. Before then it was largely believed that the gods ordained only the chosen few to be inherently different, those who should be favoured, the monarchs and the priests. In those times there were simply not enough resources for the vast majority to live anything other than a life of frequent want. It was only when more widespread inequalities in income and wealth began to grow under 19th-century industrialisation that theories (stories) attempting to justify these new inequalities as natural were widely propagated. Out of evolutionary theory came the idea that there were a few great families which passed on superior abilities to their offspring and, in contrast, a residuum of inferior but similarly interbreeding humans who were much greater in number.¹⁹ Often these people, the residuum, came to rely on various poor laws for their survival and were labelled 'paupers'. Between these two extremes was the mass of humanity in the newly industrialising countries, people labelled as capable of hard working but incapable of great thinking.

Inequality as 'variation'

Scientific diagrams were produced to support these early geneticist beliefs. One, redrawn here as Figure 7, purports to show that the 1891 geographical distribution of recorded paupers in England and Wales followed a natural pattern, a result, it was presumed, of breeding. These paupers were people recorded as receiving what was called 'outdoor relief', the most basic of poverty relief which did not force the recipient to enter a workhouse. Such relief ranged in prevalence between geographical areas from about 0.5% of the population, to highs of around 8.5% (not at all unlike the variation in the rates of people claiming unemployment benefits in those two countries a century later). The figure also shows two statistical curves plotted on the original diagram by its original author, Karl Pearson, to try to fit the data best. These were the point binomial and normal (bell curve) distributions. The reason the curves were fitted was to further the attempt to imply that variation in numbers of paupers between areas followed some kind of 'natural' distribution. The normal distribution was around this time first being assumed to describe the distribution of intelligence. Hereditary thinking would have it that some areas had more paupers because more genetically inferior people had come to cluster there and had interbred; other areas were spared such pauperisation presumably due to the inherent superiority of the local populace, through the driving away of paupers or through their 'extinction' via the workhouse or starvation. The close fit of the two curves to the actual data was implicitly being put forward as proof that there was an underlying natural process determining the numbers identified as being in this separate (implicitly sub-human) group. This was apparently revealed to be so when all the subjects were separated into some 632 poor law union areas and the paupers' proportions calculated. The graph was published in 1895.

Figure 7 is important because it is a reproduction of one of the first attempts to use a graph to apply a statistical description to groups of people and to demonstrate to others that the outcome, what is observed, reflects a process that cannot be seen without that graph but which must be happening to result in such a distribution. Millions of similar bell curves have been drawn since of supposed

Figure 7: Geographical distribution of paupers, England and Wales, 1891

Note: Y-axis: frequency of unions reporting each rate, or modelled rates predicted under the binomial or normal distributions.

Source: Data reproduced in Table 4, page 108 below. Figure redrawn from the original (Pearson, K (1895) 'Contributions to the mathematical theory of evolution – II. Skew variation in homogeneous material', *Philosophical transactions of the Royal Society of London, Series A, Mathematical*, vol 186, pp 343-414, Figure 17, plate 13)

human variation in ability. The apparent smoothness of the data curve and closeness of the fit is the key to the implication and strength of the claim that some natural law is being uncovered. At the time the distribution in Figure 7 was drawn, the Gaussian (or Laplacian) statistical distribution being applied to a probability was well known among scientists, but the idea of it being seen as biologically normal was less than a couple of decades old.²⁰ It was very shortly after this that the Gaussian/Laplacian (bell-shaped) distribution came to be described as somehow 'natural', as 'normal'. Just at the time, in fact, that it came to be used to describe people.

When it comes to categorising human ability, the process by which a distribution comes to take on the appearance of a bell-shaped curve is far more likely to reflect the forces acting on those who count than those who are counted. Nowadays people who enjoy setting tests

are taught to set them in such a way that the distribution of marks that students receive tends to form just such a shape.²¹ It is always possible to set tests that form very different shapes, such as for quiz shows where the prize money doubles with each correct answer and the questions become progressively much harder, but if you want to suggest that your students are distributed by ability along a normal curve then you can easily set a test that shows this curve, or any other curve you fancy. For instance, if you want to suggest that almost none of your students are lazy, almost all are especially able, then you do not subdivide second degree classes in your university. It is also important to remember that random social processes, such as noting in which areas more winning lottery tickets are sold, having taken into account the numbers sold, will reflect a normal distribution if there are enough winners. Thus, if the marking of university degrees was largely a random process, we would expect a normal distribution to emerge. What is interesting is the occasion when the data fit so closely to such a distribution that it is unlikely that such a good fit would have happened by chance. This is what Figure 7 suggests.

Fixing the figures

In 1891 there was great pressure on poor law unions not to give too much 'relief'. Unemployment, a new term of the time, had hit different areas with different effects. Different places had had bad harvests; different industries had been differently hurt by the recession of the late 1880s; poor law union officials did not want to look out of line and tried to curtail their spending, so no surprising outliers were found; almost every district had a workhouse and some monies for outdoor relief (not requiring institutionalisation) so that a small number would always be provided for. Almost the very last people to have an individual impact on the shape of the distribution were the paupers themselves, but just as it is not the unemployed today who choose to be unemployed, or who carry some inherited propensity to unemployment, the paupers of yesterday had little say over what was said about them or whether they became paupers.

Today we largely recognise that in rich countries unemployment is mostly the product of being born at the wrong time in the wrong

place and can strike us all, although with greatly varying probabilities depending on our precise circumstances,²² but we live in danger of forgetting this and of reverting to the late 19th-century thinking of eugenics, the 'science' of drawing (what are either explicitly or implicitly claimed as) ability distributions from outcome events, of which Figure 7 is the world's first ever geographical example.

Like today's unemployed, the paupers of 1891 did have a small role to play in their distribution as many moved around the country. With little support people tend not to stay for long in a place with no work if they can help it, and so move towards jobs. Outdoor relief was supposed to be available only to local people, in order to reduce such migrations, but if there was a single process whereby the actions of individuals were helping to form the shape of the curve it was through their get-up-and-go, not their recidivism. However, it was recidivism for which the drawer of the curves was looking.

It would prove very little were the statistical curves in Figure 7 found to be good fits to the data. But it is an interesting exercise to test the degree to which the data and the two statistical curves are similar. There are many ways of testing the likelihood of data following a particular statistical distribution. One of the oldest is called Pearson's goodness-of-fit test.²³ It is named after the same man, Karl Pearson, who drew the graph and so it is appropriate to use his own test in order to test the assertion he was implicitly making in drawing these curves. The data behind the curves and the details of the working out of the probabilities are all given in Table 4. What is revealed is intriguing.

The normal curve as drawn by Karl Pearson appears to fit the data very closely. It departs from the data most obviously as it suggests that a few areas should have pauperisation rates of less than 0% and consequently its peak is a little lower than that of the other fitted distribution, or of the data. Normal curves stretch from minus infinity to infinity, suggesting (if intelligence really was distributed according to such curves) that among us all is both one supremely intelligent being and once supremely stupid individual with a negative IQ. Negative intelligence is as silly an idea as a negative pauper rate so it is odd that Pearson drew that line on his graph. However, it is not the slight practical problems of fitting the data to that supposedly normal

INJUSTICE

Table 4: Pearson goodness-of-fit test of Karl Pearson's pauper data, 1891

Paupers (P)	Normal (N)	Binomial (B)	Data (D)	B-D	(B-D) ²	(B-D) ² /B	
-200	0	0	0				
-150	0	0	0				
-100	0	0	0				
-50	2	0	0				
0	4	1	0	} 1			
50	10	4	2				
100	19	18	20			1	0.043
150	37	44	47	-3	9	0.205	
200	63	73	73	0	0	0.000	
250	83	90	90	0	0	0.000	
300	97	105	100	5	25	0.238	
350	97	92	90	2	4	0.043	
400	83	75	75	0	0	0.000	
450	63	55	55	0	0	0.000	
500	37	36	40	-4	16	0.444	
550	21	20	21	-1	1	0.050	
600	10	12	11	1	1	0.083	
650	4	5	5	} -1	1	0.143	
700	2	1	1				
750	0	1	1				
800	0	0	0				
850	0	0	1				
900	0	0	0				
950	0	0	0				
1,000	0	0	0				
Total	632	632	632			1.25	

Notes: For source of data see Figure 7. Both data and fitted curves were read off the original graph.

Columns: D is the number of poor law union areas recording a given number of paupers per 10,000 people (P). The Normal (N) and Binomial (B) are the two possible expected distributions as drawn on Karl Pearson's original diagram along with the data. Cells are amalgamated (*) with expected values of 5 or less (marked by two curly brackets) resulting in 12 categories. The difference between expected and observed (B-D) is calculated, squared, divided by expected (B) and summed. The sum (1.25) is less than the 0.995 probability value (1.735) on a chi-squared distribution with 9 degrees of freedom (12-2 estimated parameters and less another 1 degree given a fixed n of 632 union areas). The probability that the data were drawn at random from the binomial distribution is less than 0.5%; the fit using Pearson's own test is probably (with a more than 99.5% probability) too good to be true.

distribution that is intriguing. What is intriguing is just how well the binomial distribution fits the data. The fit is not just close; it is almost unbelievably close. In the language of probabilities it is sensible to never say never, but the chances that the pauper data distribution as drawn in Figure 7 did derive from a process that follows a binomial distribution is quite unlikely. Why? Because the fit is too close, too good, far too good to be true.

Pearson's goodness-of-fit test is usually used to test whether a set of data points are distributed closely enough to an expected distribution, a statistical distribution, for it to be plausible to be able to claim that they were drawn from just such a distribution. An early example of its use was in the discovery of genetics in determining the outcome of crossing different strains of peas. It was posited that the interbreeding of certain peas would produce a certain ratio of peas resulting in one example of one strain to every three of another strain, this just resulting from the crossing of two strains. Each pairing produced a strain by chance, but over time those particular pairings asymptotically resulted in that 1:3 ratio of outcome. It took a long time to arrange for pairs of peas to pair correctly (about the same time as with rabbits), and so a test was needed to be able to say with some confidence that, having recorded several dozen or hundred pairings, the pea offspring were following that 1:3 outcome distribution. This is a 'goodness-of-fit' test.

The goodness-of-fit test provides an estimate of the chances that a particular outcome could result if the underlying distribution were, say, 1:3, but as it can be (what is called) a two-tailed test, it can thus also provide an estimate that the fit is too good to be true. If a geneticist told you that they had crossed 1,000 pairs of peas, and those crosses had resulted in exactly 750 peas of one strain and 250 peas of another strain, the chances are more likely that they are lying about their data than that they actually conducted such an experiment and this was the result. To determine the probability that they were lying, the Pearson goodness-of-fit test, when two-tailed, in effect provides a test of that honesty.

The binomial distribution fits the data shown in Figure 7 so well that the probability that a fit at random would be this good if another set of data were derived from the distribution is less than 0.5%. The

usual cut-off used to begin to doubt the plausibility of a fit is 2.5%. This is because, in a two-tailed test, a 95% chance that the data could have arisen from the distribution has been deemed a good level to use, again since around the time of Karl Pearson. In the notes to Table 4 (above) more details are given of applying Pearson's test to his data, and it is of course entirely possible (although unlikely) that results as close fitting as this could have been drawn from the binomial distribution.²⁴

A new religion

Am I boring you? It may well be good news if I am. A propensity to find statistics and mathematical probabilities fascinating is not necessarily a sign of a well-rounded individual (see Section 3.2 above), although it is possible to be a well-rounded individual and have a fascination with numbers and sequences that goes beyond normal bounds. It is possible, but an unusually high number of those who find pattern spotting in abstract spaces not to be very difficult have generally found understanding people to be extremely tricky. When reading others' accounts of him it does cross your mind that one of these people might have been Karl Pearson.²⁵ It is possible that Pearson's thoughts about people led him, perhaps unconsciously, to draw those two curves, the data to the distribution, so closely together on that graph paper so many years ago. It is possible that the fit is true and the commissioners of the poor law unions arranged for the relief to be distributed geographically according to the binomial distribution. But even if most poor law authorities were following the herd in the amount of relief they offered, a few were more generous than most and a few more constrained; the fit should not, if there is also an element of random variation, be that close to the binomial curve. Either they, or Pearson, or both, could have been labouring under the belief popular at the time: that the poor were a curse and were in danger of over-breeding. It is when such beliefs become articles of faith that graphs are drawn with curves that fit as closely and as improbably as Figure 7 suggests. It is when people become convinced that they know a great truth, the underpinnings

of what might soon almost become a new religion, that the normal questioning and conventions are abandoned.

Just seven years after drawing his curves of the geography of paupers, Karl Pearson, who came to be seen as one of the founders of the science of eugenics, proclaimed (in 1902) that his belief would prevail and become widespread 'twenty years hence'.²⁶ He was right in that at least. Eugenics had become almost a religion by the 1920s, it being an article of faith that some were more able than others and that those differences were strongly influenced by some form of inherited acumen. It was not just among the earlier lovers of the new science of statistics that this religion took hold. These ideas were particularly attractive to male mathematicians, natural scientists and, among social scientists, to economists²⁷ (see Section 6.2 for how orthodox economics and eugenics are so closely related). It really was almost as if there was an innate predisposition to be attracted to eugenicists' ideas among those men who found numbers easy but empathising with others a little more difficult. The chance of men being likely to find such communication difficult is four to five times higher than that of women,²⁸ although there were several key women in the early eugenics movement, when it was still not clear what folly it was. However, the dominance of men among those few who still argue for eugenics today is intriguing. Is it their nature, or their nurture, that leads men more often to such folly?

Women who knew him wrote that Pearson found women tricky. He was far from alone among Victorian men in either this or in believing in eugenics, but there were a few prominent people who offered different views who were not so much products of their time. For instance, although not all early feminists spoke with one voice, the fledging women's movement did argue against eugenicist ideas and specifically Karl Pearson's suggestion that women's primary function was reproduction of the 'race', and that women who resisted his arguments were asexual, in search of an equality with men that was not possible, and that such women were '... a temporary aberration in the race'.²⁹

In the years prior to the First World War the myth was first spread that progress for the specific 'races' (mythical races such as the British race, the Aryan or the Nordic race) relied on the identification and

empowering of men '... of exceptional talent from the mass ... the mass is, almost invariably, feminized'.³⁰ If geneticist thinking saw races as fundamentally different, sexes were even more riven apart by biological determinist theories of gender difference.³¹

It was partly the immediate reaction of horror to the genocide of the Second World War, but also the experience of working together as a nation in that war, and the later realisation that generation and environment mattered so much more than all else over how well children performed in tests that led to eugenics later being shunned. Hitler's preference for eugenics helped in this. Ideas such as universal health services being made available on an equal basis to all arose as practical possibilities because of this³² and arose out of that wartime experience which had the unforeseen result of a much wider acceptance of the idea that all people in one country at least were of equal value. It would appear that even mild eugenicists, such as William Beveridge in Britain, exorcised their policy recommendations of eugenicist thinking as they became aware of the genocide being perpetrated early on during the war. And so, in the aftermath of genocide, at the heights of postwar anti-communism, eugenics floundered. Its means and ends were too illiberal. As a result, eugenics as denial of freedom became linked then with fascism and that kept its popularity down.

Crypto-eugenics

By the time of the Soviet invasion of Hungary in 1956, eugenics had to be practised in secret as it had become associated with the totalitarianism of communists as well as fascists. At that time the idea's dwindling supporters used the term 'crypto-eugenics'³³ among themselves largely in secret. By the mid-1970s it was acknowledged that not a single reputable scientific study had been undertaken that suggested with any authority that inheritable intelligence existed.³⁴ By the early 1980s those few eugenicists still out in the open were easy targets for ridicule.³⁵ And, while taught how to use his tests, university undergraduates studying statistics were taught nothing of Pearson's past and the murky origins of his subject of study. That eugenic past was being forgotten.

In the latter half of the 20th century, partly in reaction to the achievement of greater equalities, and as the passing of time resulted in forgetting the social miseries of 1920s inequality, the economic despair of 1930s depression, the moral outrage of 1940s atrocity and 1950s social contracts to counter communism, growing inequalities were again foisted on populations, and attempts at trying to justify social inequalities crept out of the shadows. At the forefront of the resurgence of the 'eugenic-like' argument was the oft-criticised, simultaneously both dreary and revolting literature on supposedly innate racial differences, literature which so clearly '... compound[s] folly with malice'.³⁶ But in the background was more subtle writing, driven by a little less overt malice, by men put in positions of power trying to justify the pedestals they stood on. A few examples follow. In those justifications they reached back to that early mixing of genetic theory and human social distribution. And so the too-good-to-be-true fit of two curves drawn by hand and reproduced in the few surviving copies of a dusty old journal of 1895 still matter. The first curves matter because the documents they appear in betray the follies in the founding tenets of geneticism. They matter because the greatest danger is to forget.

Contemporary work on epigenetics explicitly steers away from saying genetic make-up determines the social destiny of humans along an ability continuum.³⁷ In contrast, geneticism is the current version of the belief that not only do people differ in their inherent abilities, but that our 'ability' (and other psychological differences) is to a large part inherited from our parents. This belief is now again widely held among many of those who advise some of the most powerful governments of the world in the early years of the current century. Eugenism has arisen again 110 years after Figure 7 was drawn, but now goes by a different name and appears in a new form. It is now hiding behind a vastly more complex biological cloak. For example, David Miller, one University of Oxford-based educator among the advisers of the notionally left-wing New Labour government in Britain, suggested (in a book supposed to be concerned with 'fairness') that '... there is a significant correlation between the measured intelligence of parents and their children....

Equality of opportunity does not aim to defeat biology, but to ensure equal chances for those with similar ability and motivation'.³⁸

Intelligence is not like wealth. Wealth is mostly passed on rather than amassed. Wealth is inherited. Intelligence, in contrast, is held in common. Intelligence, the capacity to acquire and apply knowledge, is not an individual attribute that people are born with, but rather it is built through learning. No single individual has the capacity to read more than a miniscule fraction of the books in a modern library, and no single individual has the capacity to acquire and apply much more than a tiny fraction of what humans have collectively come to understand. We act and behave as if there are a few great men with encyclopaedic minds able to comprehend the cosmos; we assume that most of us are of lower intelligence and we presume that many humans are of much lower ability than us.

In truth the great men are just as fallible as the lower orders; there are no discernible innate differences in people's capacity to learn. Learning for all is far from easy, which is why it is so easy for some educators to confuse a high correlation between test results of parents and their offspring with evidence of inherited biological limits. It is as wrong to confuse that as it was wrong to believe that there was some special meaning to the fact that the geographical pattern in pauper statistics of 1891 appeared to form a curve when computed in a particular way, ignoring the probable enthusiasm that resulted in a too-good-to-be-true depiction. Human beings cannot be divided into groups with similar inherent abilities and motivations; there is no biological distinction between those destined to be paupers and those set to rule them.³⁹

There is a correlation between the geography of those today who make hereditarian claims and their propensity to reveal their beliefs. Today's hereditarians appear to come disproportionately from elite institutions. In Britain the elite university for the humanities is located in Oxford. To give a second example, a former head of Britain's Economic and Social Research Council, Gordon Marshall, and his colleagues suggested that there was the possibility '... that children born to working-class parents simply have less natural ability than those born to higher-class parents'.⁴⁰ In saying that the possibility of an inherited 'natural ability' process was at work these academics were

only parroting what is commonly believed in such places, oft repeated by colleagues from the same college as the lead author. For instance, here is a third example, from yet another University of Oxford professor, John Goldthorpe, who claims that: ‘children of different class backgrounds tend to do better or worse in school – on account, one may suppose, of a complex interplay of sociocultural and genetic factors’.⁴¹ It would be a dreary exercise to trawl through the works of many more contemporary academics at the very pinnacles of the career ladders in countries like Britain and in places like Oxford to draw yet more examples of what ‘one may suppose’. While these are only examples drawn from a small group, all three of the professors quoted had access to the ears of government ministers and even prime ministers. Tony Blair, the British Prime Minister during the time they were writing, had clearly come to believe in a geneticism of the kind they promoted, as revealed in his speeches.⁴² He is unlikely to have formed such beliefs as a child. Whether he came to his views while he was studying at university as an undergraduate, or later through the influence of advisers, who were in turn influenced by academics (similar to these three), is unclear. What is clear is that by the 1990s geneticism was being widely discussed in circles of power. Should you wish to search for further examples there is now a literature that suggests we should link theories on behavioural genetics with public policy.⁴³ Rather than search further, however, it is often better to try to understand how particular groups and clusters of people came to hold such views.

We should recognise the disadvantages of working in a place like the University of Oxford when it comes to studying human societies. It is there and in similar places (Harvard and Heidelberg are usually cited) that misconceptions about the nature of society and of other humans can so easily form. This is due to the staggering and strange social, geographical and economic separation of the supposed *crème de la crème* of society into such enclaves. The elite universities in Paris could be added to a roll call of centres of delusion. They were not in the original listing of a few towns because it was in Paris that the man making that initial list, Pierre Bourdieu, ended up working.⁴⁴ And there is much more to Paris than its universities, but that is also true of Oxford, Boston and Heidelberg.

4.3 Segregation: of community from community

It is easier to grow up in Boston or Oxford and know nothing of life on the other side of your city than is the case in Paris or Heidelberg. This is because social inequality in the US and the UK is greater than in France or Germany. Maintaining high levels of inequality within a country results in rising social exclusion. This occurs even without increases in income inequality. Simply by holding inequalities at a sufficiently high level the sense of failure of most is maintained long enough to force people to spend highly and get into further debt just to maintain their social position. And one effect of living in an affluent society under conditions of high inequality is that social polarisation increases between areas. Geographically, with each year that passes, where you live becomes more important than it was last year. As the repercussions of rising social exclusion grow, the differences between the educational outcomes of children going to different schools become ever more apparent; buying property with mortgage debt in more expensive areas appears to become a better long-term 'investment' opportunity, and thus in so many ways, as the difficulties of living in poverty under inequality increase, living away from the poorer people becomes ever more attractive, and for most people, ever more unobtainable.

When social inequalities become extremely high the poor are no longer considered similar people to the rich (and even to the average person), and issues such as poverty can become little investigated because they are seen not to matter. Because of this, and because it is hard to ask general questions about poverty and living standards in the most unequal of rich countries (that is, the US, based on income inequalities) it is necessary to look at slightly more equitable places, such as Britain, to understand how poverty can rise even when (unlike in the US) the real incomes of the poor are rising slightly. Britain is among those nations in which rates of poverty resulting from inequalities have been very carefully monitored, and so it is worth considering as a general example of (and a warning about) the way poverty can grow under conditions of affluence, even of economic boom, given enough inequality. In the decade before the 2008 economic crash hit and poverty by any definition increased

sharply once again, Britain provided an abject lesson in how social exclusion could grow sharply. It grew simply because the rich took so much more of what growth there had been than the poor.

Poverty surveys

The social experiment of holding inequality levels in Britain high during the economic boom, which coincided with Tony Blair's 1997–2007 premiership, has allowed the effects of such policies to be monitored by comparing surveys of poverty undertaken at around the start of the period with those undertaken towards the end.⁴⁵ Among British adults during the Blair years the proportion unable to make regular savings rose from 25% to 27%; the number unable to afford an annual holiday away from home rose from 18% to 24%; and the national proportion who could not afford to insure the contents of their home climbed a percentage point, from 8% to 9%. However, these national proportions conceal the way in which the rising exclusion has hit particular groups especially hard, not least a group that the Blair government had said it would help above all others: children living in poverty.

The comparison of poverty surveys taken towards the start and end of Tony Blair's time in office found that, of all children, the proportion living in a family that could not afford to take a holiday away from home and family relations rose between 1999 and 2005, from 25% to 32%. This occurred even as the real incomes of most of the poorest rose; they just rose more for the affluent. In consequence, as housing became more unequally distributed, the number of children of school age who had to share their bedroom with an adult or sibling over the age of 10 and of the opposite sex rose from 8% to 15% nationally. It was in London that such overcrowding became most acute and where sharing rooms rose most quickly. Keeping up appearances for the poor in London was much harder than in Britain as a whole,⁴⁶ not simply because London had less space, but because within London other children were so often very wealthy. Even among children going to the same school the incomes of their parents had diverged and consequently standards of living and expectations of the norm did too. Who do you have round for tea from school when you are

ashamed of your home because (as a teenage girl) you do not want to admit to sharing a bedroom with your older brother? Nationally, the proportion who said their parent(s) could not afford to let them have friends round for tea doubled, from 4% to 8%. The proportion of children who could not afford to pursue a hobby or other leisure activity also rose, from 5% to 7%, and the proportion who could not afford to go on a school trip at least once a term doubled, from 3% to 6%. For children aged below five, the proportion whose parents could not afford to take them to playgroup each week also doubled under the Blair government, from 3% to 6%.

For those who do not have to cope with debts it becomes easier to imagine why you might go further into debt when that debt allows you, for example, to have the money to pay a pound to attend a playgroup rather than sit another day at home with your toddler. Taking out a little more debt helps pay another couple of pounds so that your school-age child can go on a school trip and not have to pretend to be ill that day. Concealing poverty becomes ever more difficult in an age of consumption. When you are asked at school where you went on holiday, or what you got for Christmas, a very active imagination helps in making up a plausible lie. Living in a consumerist society means living with the underlying message that you do not get to go on holiday or get presents like other children because you have not been good enough, because your family are not good enough. The second most expensive of all consumption items are housing costs – the rent or mortgage – and these have also diverged as income inequalities have increased. Having to move to a poorer area, or being unable to move out of one, is the geographical reality of social exclusion. People get into further debt to avoid this. But usually debt simply delays the day you have to move and makes even deeper the depth of the hole you move into. The most expensive consumer item is a car (cars have been more costly than home buying in aggregate). This is why so many people buy cars through hire purchase, or 'on tick' as it used to be called in Britain, or 'with finance' as the euphemism now is. The combined expense and necessity of car ownership is the reason why not having a car is for many a contemporary mark of social failure. It is also closely connected to why so many car firms were badly hit so early on in

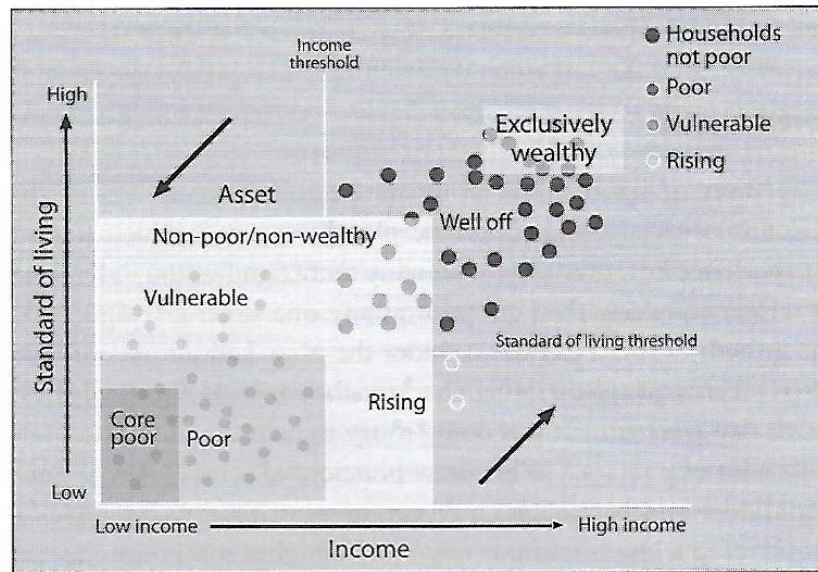
the crash of 2008, as they were selling debt as much as selling cars (see Section 6.1).

Poverty cycles

Snap-shots of figures from comparative social surveys reveal the direction of social change, but underplay the extent to which poverty is experienced over time because many more families and individuals experience poverty than are poor at any one time. The figures on the growth of social exclusion under the New Labour government often surprise people in Britain because they are told repeatedly how much that government was doing to try to help the poor, and there were a lot of policies.⁴⁷ What these policies did achieve was to put a floor under how bad things could get for most, but not all, people, by introducing a low minimum wage, and a higher minimum income for families with children through complex tax credits plus a huge range of benefits-in-kind 'delivered' through various programmes. However, the minimums were not enough to enable many families to live in a 'respectable' way. They were not designed to do this, but to act as a launching pad from which people tried to work harder and onto which they fell during the bad times. Like a trampoline at the bottom of a vertical obstacle course where different parts of the climbing wall are labelled exclusion and inclusion, New Labour policy helped cycle people around various 'opportunities' in life, including bouncing a few very high, given the government's parallel policies up until 2008 of being seriously relaxed about financial regulation, and also about the wealth of the super-rich.⁴⁸ More benevolent social policies might have put a slightly higher limit on how far down it was possible to fall if you had children, but they did nothing to narrow the range of inequalities in incomes and wealth overall, nothing to reduce the number of people who ended up falling down into a cycle of deprivation or the amount of money which ended up trickling into the pockets of a few.

Figure 8 illustrates the cycle of exclusion and inclusion in societies like Britain. Each circle in the figure represents the economic position of a household at one fixed instance; the arrows show the prevailing direction in which most households move socially, and the boxes

Figure 8: Circling from exclusion to inclusion and back again (model)

Source: Adapted from David Gordon's original and much replicated drawing.⁵⁰ See publication details of various of the works (where earlier versions appear) at the Townsend Centre for International Poverty Research, University of Bristol (www.bris.ac.uk/poverty/).

show how these households can be categorised at any point in time.⁴⁹ Starting bottom right, as a household's income rises when a job is gained or a partnership is formed, expenditure and standard of living also rise, but a little later. It is that expenditure that allows the household to become better socially included, to afford a little saving, to have an annual holiday. A few households, usually dual earner, see their incomes rise even further, experience no financial knocks, no redundancies, little illness, no divorce, and begin to be able to save more, take a few more holidays a year, move to a 'better' area, send their children to a private school. If all still goes well they typically take out private health insurance and move into the top right box where they are excluded from the norms of society by being above them. This group grew slightly in size under Margaret Thatcher's government in the 1980s and again since 1997 as the incomes of those already paid most were allowed to rise most quickly. However, most people whose incomes rose in countries such as the US and Britain did not receive enough extra to be able to enter this box,

and many who did fall out, again through divorce, downgrading at work or simply through falling ill.

· When a financial knock comes households are hardly ever in a position to immediately decrease their outgoings in line with their decreased income. Instead they move across the diagram in Figure 8, from right to left, from being exclusively wealthy to being normal; from being normal to being vulnerable, exhausting savings and getting into debt to avoid having to reduce expenditure as rapidly as their incomings are falling. They do this to avoid having to take no holidays at all, after they have become used to having several a year. They think they are being frugal, but they are spending more than is coming in because, as the width and the height of the cycle becomes larger with growing inequality, it becomes harder to learn how to live like others live. Households cut back, but rarely in direct proportion to the cuts in their income, largely because they feel they have to maintain their dignity and social standing. In the same way, they rarely increase expenditure directly in line with any windfall; given a lot of money, most people do not know what to do with it at first. It is because of our commitments and burdens that socially we spiral anti-clockwise around Figure 8, often in small circles in just part of the realm of possibilities, not too near the bottom if we are lucky, spinning round over larger cycles, or trapped in the bottom left-hand corner if less fortunate. After misfortune, those lucky enough to find another partner with a good income quickly following divorce, lucky enough to quickly get another job or to quickly recover from the illness that had led to their troubles, can cycle round again, but many are not so lucky and drop down the left-hand side of the cycle, down to poverty and social exclusion of various degrees of acuteness, and most stay there for considerable lengths of time.